OP POHJOLA



Suuryritystutkimus 2026

Kasvun käänne etenee

Huomisen Suomea rakennetaan jo



Katja Keitaanniemi
Toimitusjohtaja, OP Yrityspankki

Kuvitellaan aluksi hetki. Miltä Suomi näyttäisi tänään, jos bruttokansantuotteemme asukasta kohden olisikin jatkanut vakaata kasvuaan finanssikriisin jälkeen?

Voimme kuvitella yhteiskunnan, jossa kansalaisilla olisi enemmän taloudellista liikkumavaraa, yritykset investoisivat rohkeammin ja hyvinvointiyhteiskunta lepäisi vahvemmilla perustuksilla. Tämä vaihtoehtoinen kehityskulku muistuttaa meitä siitä, että Suomella on kasvuvaraa.

Kansantalouden kokonaistuotannosta yli puolet tehdään yrityssektorissa. Yrityksillä on keskeinen rooli kasvun synnyttämisessä, ja siksi tämänvuotinen OP Pohjolan Suuryritystutkimus on erityisen kiinnostava.

Nyt jo 14. kertaa toteutettavan tutkimuksen mukaan suomalaisessa suuryrityskentässä on nimittäin havaittavissa uudenlaista optimismia: yhä useampi yritys hakee kasvua, ja investointihalukkuus on nousussa.

Vaikka kasvuhalut eivät yllä vielä Ukrainan sotaa edeltäviin huippulukemiin, myönteinen kehitys jatkuu. Oy Suomi Ab näkee kasvun ajan lähestyvän.

Tämänvuotinen tutkimus osoittaa, että suomalaiset suuryritykset odottavat kasvua etenkin ulkomailta. Suurimmat investointisysäykset kohdistetaan nyt tuotantokapasiteetin ja -tilojen kehittämisen ohella tuotteiden ja palveluiden parantamiseen sekä uusien tuotteiden ja palveluiden luomiseen.

Merkillepantavaa on myös yritysostojen ja tekoälyyn liittyvien investointien kasvu. Joka toinen suuryritys suunnittelee tekevänsä mahdollisesti merkittävän yritysoston seuraavan kahden vuoden aikana, ja tekoälykehitykseen budjetoidaan selvästi entistä enemmän.

Vaikka suomalaiset suuryritykset kilpailevat maailmanlaajuisilla markkinoilla, ne ovat tiiviisti kytköksissä kotimaiseen pk-sektoriin muun muassa toimitusketjujensa kautta. Siksi suuryritysten menestys heijastuu laajasti koko yhteiskuntaan. On rohkaisevaa nähdä, että yhä useampi suuryritys on valmis investoimaan ja uudistumaan. Tämä on edellytys kestävälle talouskasvulle ja hyvinvoinnille.

Huomisen Suomen rakentaminen on käynnistynyt, ja nyt on aika suunnata katse tulevaan.

Hallituksen kasvutoimenpiteet ovat ihan kivoja – mutta riittämättömiä



Jaakko Aspara
Professori; perustajajäsen,
Nordic Institute of Business & Society NIBS

Olemme tehneet Suuryritystutkimuksen jo 14 vuoden ajan. Yhtenä teemana olemme joka kerta tiedustelleet suuryritysten näkemyksiä valtakunnan hallituksen politiikasta.

Yleiskuvassa suuryritykset ovat joka vuosi kritisoineet hallituksen politiikan ailahtelevaisuutta ja ennustamattomuutta.

Aiemmin emme kuitenkaan ole kysyneet, mitä mieltä suuryritysten johtajat ovat tietyistä hallituksen viimeaikaisista päätöksistä. Tässä teimme muutoksen uusimmassa tutkimuksessa.

Erityisesti tiedustelimme suuryritysten mielipiteitä **Petteri Orpon** hallituksen kehys- ja budjettiriihissä vuonna 2025 päättämistä kasvutoimenpiteistä.

Hallitus esitteli kasvutoimenpiteitään ylpeänä antaen ymmärtää, että näissä toimenpiteissä noustaan aiempien hallitusten pienten ”näpertelyjen” yläpuolelle.

Kasvutoimenpiteitä kuvailtiin myös mediassa ”rohkeiksi” ja jopa ”moukarimaisiksi”.

Suuryritystutkimuksesta hallitus saa kuitenkin toisenlaista palautetta.

Valtaosa suuryrityksistä toki tunnustaa, että esimerkiksi yhteisöveron alentaminen 20 prosentista 18 prosenttiin on ihan kiva asia – varmasti kivempi kuin veron jättäminen 20 prosenttiin.

Mutta valitettavasti vain murto-osa yrityksistä näkee tällä kahden prosenttiyksikön alennuksella olevan ”huomattavaa” tai ”ratkaisevaa” vaikutusta yritysten kasvu- ja investointihalukkuuteen.

Muilla hallituksen kasvutoimenpiteillä, kuten ansiotulojen korkeimman marginaaliveroprosentin laskulla 59 prosentista 52 prosenttiin, nähdään olevan vielä vähemmän vaikutusta.

Näyttää siis siltä, että suuryritysten mielestä hallituksen kasvutoimenpiteet ovat sittenkin, taas kerran, liian pientä näpertelyä.

Suuryritysten vastaukset voisivat olla toisennäköisiä, jos hallituksella olisi ollut uskallusta laskea yhteisöveroa maailman BKT asukasta kohden -tilastoa johtavan Irlannin tasolle 12–13 prosenttiin – taikka siirtyä Viron malliin, jossa yritysten voittoja verotetaan vain, kun ne otetaan ulos yrityksestä osinkoina.

Myös ansiotulojen korkeinta marginaaliveroa olisi kannattanut saman tien laskea alle kriittisen kipurajan eli 50 prosentin.

Kehysriihen yhteydessä puhuttiin myös hallituksen aikeista vähentää byrokratiaa julkisessa hallinnossa. Toisin kuin verotuksessa, tässä hallitus on ilman muuta oikeilla jäljillä, myös Suuryritystutkimuksen valossa.

Kun nimittäin kysytään kansainvälistä kilpailukykyä edistävistä tekijöistä, suuryritykset listaavat ykkössijalle ”virastojen ja viranomaisten prosessien sujuvoittamisen Suomessa”. Kaksi kolmasosaa yrityksistä katsoisi tämän auttavan ”paljon” tai ”ratkaisevasti” siinä, ettei yritys jää esimerkiksi kiinalaisten tai yhdysvaltalaisten yritysten jalkoihin.

Nyt tämä hallituksen tärkeä aikomus vähentää byrokratiaa onkin enää vain tekemistä vaille valmis.

OP POHJOLA

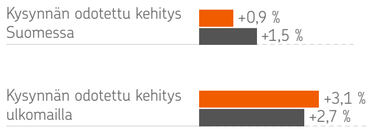
Kasvun käänne etenee



Kasvunäkemykset

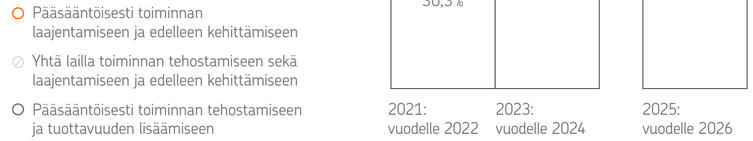
Kysyntäodotuksissa on selkeä kuilu Suomen ja vientimarkkinoiden välillä

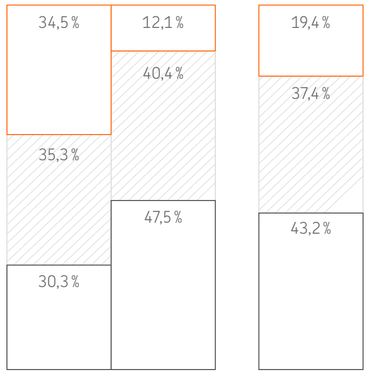
Pääliiketoiminta-alueen kysynnän odotettu kehitys, Suomi ja ulkomaat



Kasvuhakuisuus on noussut vuoden 2023 pohjista, mutta on vielä paljon alempana kuin ennen Ukrainan sotaa

Tähtäämme...



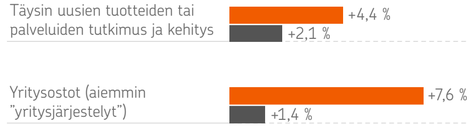


Kasvupanostukset

50 %

suuryrityksistä tekee mahdollisesti tai todennäköisesti merkittävän yritysoston 24 kuukauden aikana

Tuotekehitykseen ja yritysostoihin budjetoidaan nyt huomattavasti enemmän



65 %

suuryrityksistä näkee yhteisöveron alennuksen lisäävän investointihalukkuutta

mutta

vain 21 %

suuryrityksistä katsoo sen lisäävän investointihalukkuutta ”huomattavasti”

Globaali toimintaympäristö

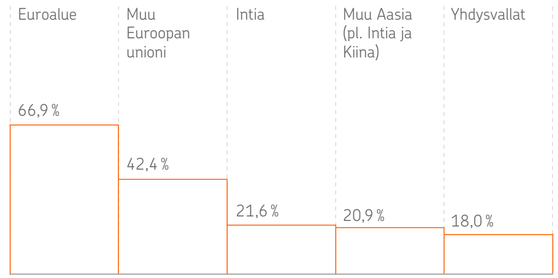
64 %

suuryrityksistä näkee, että ”virastojen ja viranomaisten prosessien sujuvoittaminen Suomessa” auttaisi paljon yritysten kansainvälistä kilpailukykyä

85 %

suuryrityksistä pitää maahanmuuttoa keskeisenä Suomen BKT-kasvun kannalta

Aikomukset rekrytoida työntekijöitä Suomen ulkopuolelta – viiden kärki:



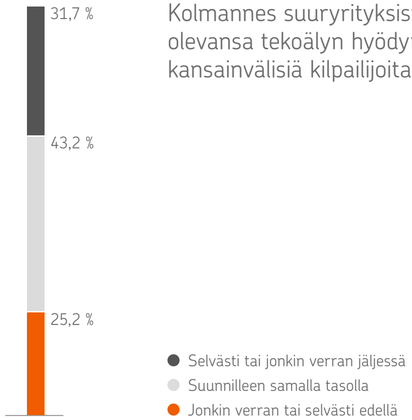
Tekoäly

62 %

suuryrityksistä on ottanut käyttöön yleiskäyttöisiä tekoälytyökaluja (esim. Copilot, ChatGPT)

37 %

suuryrityksistä on ottanut käyttöön tiettyihin tehtäviin räätälöityjä tekoälytyökaluja



Kolmannes suuryrityksistä kokee olevansa tekoälyn hyödyntämisessä kansainvälisiä kilpailijoita jäljessä

Raportin kaavioissa esitetyt prosentit eivät välttämättä summaudu sataan pyöristyksistä johtuen.



Tausta

Tilannekuva suuryritysten kasvuorientaatiosta

OP Pohjolan ja Nordic Institute of Business & Society (NIBS) -ajatushautomon jo 14. kertaa toteuttama vuotuinen Suuryritystutkimus kokoaa yhteen Suomen suurimpien yritysten näkemykset liiketoimintaympäristönsä tilanteesta ja lähivuosien strategisesta suunnasta. Tutkimus tarjoaa tiiviin katsauksen suomalaisen yhteiskunnan, talouden ja globaalien markkinoiden kehityskulkuihin – ja siihen, millaisia strategisia valintoja suuryritykset ovat tekemässä tuleville vuosille.

Vuosina 2020–2024 globaalit kriisit ja nopea inflaatio painoivat suuryritysten reaalisen liikevaihdon selvään laskuun, vaikka nimellistä kasvua kertyikin. Tuoreimmat tilinpäätöstiedot vuodelta 2024 osoittavat, että 250 suurimman yrityksen kokonaisliikevaihto kääntyi 1,8 prosentin laskuun (405,2 mrd. euroa). Kun otetaan huomioon varsinkin vuosien 2022–2023 nopea inflaatio, vuoden 2024 liikevaihto oli reaalisesti lähes täsmälleen samalla tasolla kuin vuonna 2018. Tilinpäätöstiedot piirtävätkin varsin synkän kuvan tilanteesta ja viime vuosien kasvun puutteesta. Henkilöstömäärän kehityksen osalta aiempi laskeva suunta on sentään kääntynyt varovaiseen nousuun. Vuosina 2018–2022 suuryritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä supistui tasaisesti, mutta vuodet 2023 ja 2024 osoittavat maltillista kasvua. Suuryritysten työllistämien henkilöiden määrä kasvoi kahdessa vuodessa yhteensä yli 17 000 henkilöllä, mikä vastaa noin 1,9 prosentin lisäystä vuodesta 2023 vuoteen 2024. Viimeisimmän lukeman mukaan suuryritykset työllistivät Suomessa noin 900 000 henkilöä, mikä on hienoisesti yli kuuden vertailuvuoden keskiarvon. Tuoreimmat luvut indikoivat, ettei tekoälyaikakauden alku ole ainakaan vielä synnyttänyt laaja-alaisia henkilöstövähennyksiä. Samalla vähäinen kasvu muistuttaa, ettei mennyt kehitys tarjoa takeita tulevien vuosien suunnasta. Todelliset vaikutukset alkavat hahmottua vasta, kun tekoäly kytkeytyy tiiviisti yritysten ydintoimintoihin. Tähän sekä tekoälytyökalujen käyttöönottoon tämänvuotinen kysely tarjoaakin ensiviitteitä.

Kyselytutkimus tavoitti yli puolet Suomen 250 suurimmasta yrityksestä

Yritystaso

139 vastannutta yritystä

- 78 % Juuriltaan suomalaiset yritykset
- 22 % Ulkomaisten konsernien tytäryhtiöt

56 % yritystason vastausprosentti

248 mrd. euroa*: Kyselyosioon vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto

Henkilötaso

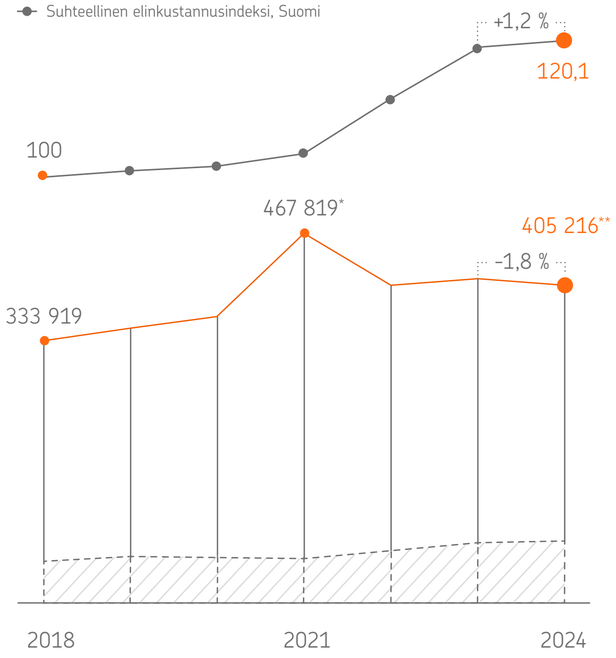
155 vastanneiden johtajien määrä

- 34 % Toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja
- 21 % Talous- tai rahoitusjohtaja
- 28 % Liiketoiminta-alueen tai -yksikön johtaja
- 17 % Muu johtoryhmän jäsen

* Viimeisin vahvistettu tilinpäätös, tilikausi 2024

Reaaliliikevaihto on pudonnut vuoden 2018 tasolle

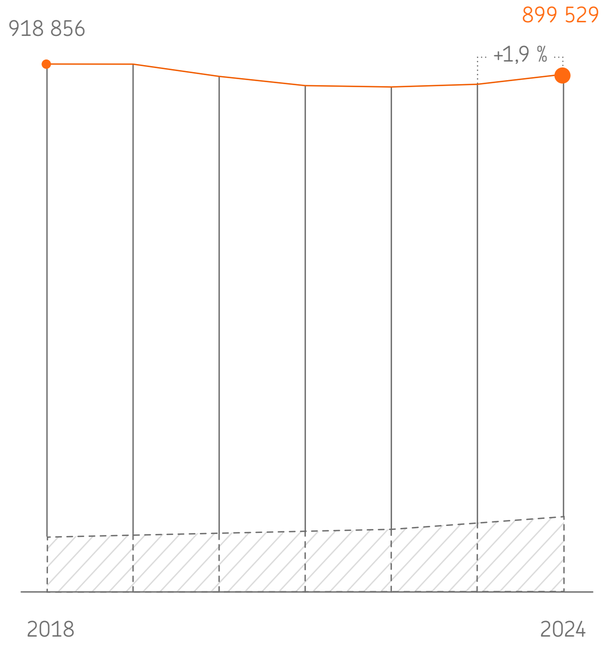
Suomen elinkustannusindeksi
ja 250 suurimman yrityksen liikevaihto
(milj. €, viimeisin vahvistettu tilinpäätös)



* Fortum Uniper -efekti: Fortum 24 % suuryritysten liikevaihdosta.
** Vuoden 2024 liikevaihto oli 21% korkeampi kuin vuoden 2018.
Koska elinkustannus-indeksi nousi samassa ajassa myös 20%,
suuryritysten liikevaihto ei ole reaalisesti kasvanut lainkaan 2018-24.

— Suomen suuryritykset yhteensä – – Ulkomaisten konsernien tytäryhtiöt

250 suurimman yrityksen
yhteenlaskettu henkilöstömäärä
(viimeisin vahvistettu tilinpäätös)



Kasvun puutteesta huolimatta yritysten tuloskunto on pysynyt vakaalla tasolla, ja viimeisimmässä vahvistetussa tilinpäätöksessä keskimääräinen nettotulosprosentti nousi lähes kuuteen prosenttiin. Noin 5–7 prosentin keskimääräinen tulostaso on vakiintunut uudeksi normaaliksi vuoden 2016 jälkeen. Vaativasta toimintaympäristöstä huolimatta vain noin 15 prosenttia suuryrityksistä raportoi tappiollisen nettotuloksen, mikä kertoo suomalaisyritysten suorituskyvyn kestävyydestä.

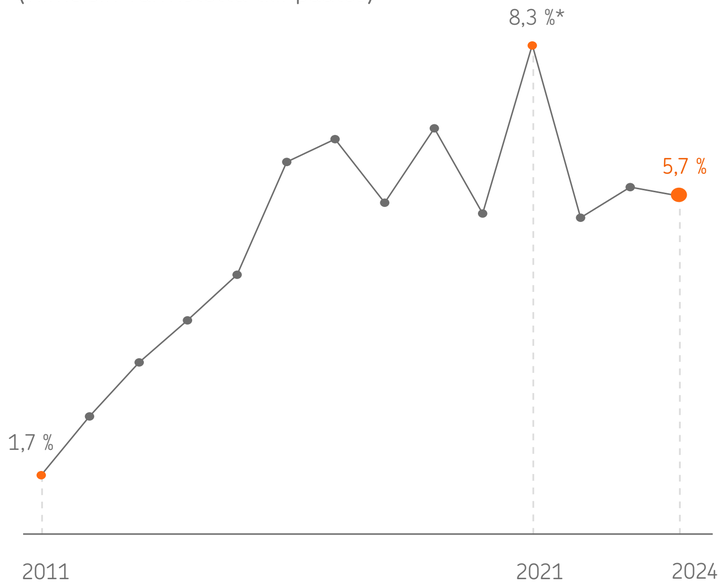
Loppuvuonna 2025 toteutettuun Suuryritystutkimukseen osallistui 155 johtoryhmätason päättäjää yhteensä 139:stä Suomessa toimivasta suuryrityksestä. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Suomen 250 liikevaihdoltaan suurinta yritystä. Yritystason vastausprosentti nousi tällä kertaa poikkeuksellisen korkealle 56 prosenttiin – tasolle, jolle harva kyselytutkimus yltää. Vastanneista johtoryhmätason päättäjistä yli puolet (51 prosenttia) oli asemaltaan toimitusjohtajia, varatoimitusjohtajia, rahoitusjohtajia tai talousjohtajia. Viimeisimpien vahvistettujen tilinpäätöstietojen perusteella vastaajayritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli 248 miljardia euroa, ja ne työllistivät yhteensä yli 585 000 henkilöä Suomessa ja ulkomailla. Kokonaisuudessaan aineisto antaa vahvan kuvan suomalaisten suuryritysten strategisesta tilanteesta. Vastausten määrä kertoo, että Suuryritystutkimus nähdään vakiintuneena kanavana suomalaisen suuryrityskentän näkemysten ja äänen esille tuomiselle.



Suuryritystutkimuksen ydin muodostuu myös tänä vuonna 250 suurimman Suomessa toimivan yrityksen johtoryhmille toteutetusta kyselytutkimuksesta. Vuoden 2026 pääteemana on kasvuhalukkuus. Aihe on erityisen ajankohtainen, sillä viime vuosina kasvua on pyritty vauhdittamaan myös valtion toimesta sekä asettamalla entistä kunnianhimoisempia kasvutavoitteita että käynnistämällä niitä tukevia toimenpiteitä. **Björn Wahlroos** on todennut, että Suomen kansantalous on lähes 20 vuotta kestäneen korpivaelluksensa aikana menettänyt noin 80 miljardia euroa lisäarvoa, koska yritysten kasvu ja kannattavuus eivät ole olleet aiemmalla tasolla. Tämä moite ei toki koske pelkästään suuryrityksiä, vaan koko yrityskenttää. Tämänvuotisessa tutkimuksessa kasvua tarkastellaan useasta näkökulmasta: esimerkiksi yritysten omista kasvuarvioista ja panostuksista, niiden näkemyksistä hallituksen poliittisten linjausten vaikutuksista sekä siitä, miten geopoliittinen ympäristö mahdollistaa tai estää kasvua. Lisäksi vakiintuneen vastuullisuusteeman rinnalla on tänä vuonna luontevaa tarkastella myös tekoälyn roolia. Ensimmäistä kertaa Suuryritystutkimuksen 14-vuotisessa historiassa avataan systemaattisesti, miten suomalaiset suuryritykset ottavat käyttöön ja hyödyntävät tekoälyä osana liiketoimintaansa.

Vakaa tuloskunto jatkuu

Keskimääräinen nettotulosprosentti
(viimeisin vahvistettu tilinpäätös)



*Suuryritysten vahvaa yleistä tuloskuntoa vuonna 2021 selittää se, että pandemia-ajan sopeutustoimien jälkeen kysyntä elpyi nopeasti samalla, kun kustannustaso, inflaatio ja rahoituskulut pysyivät maltillisina. Lisäksi kansainvälinen toimintaympäristö oli vielä Ukrainan sotaa edeltäneenä aikana verrattain vakaa.



Kasvuarviot

Euroopan kasvuodotukset orastavat

Suuryritystutkimus on joka vuosi selvittänyt yritysten ennusteita markkinakysynnän ja henkilöstömäärän kehityksestä seuraavana vuonna. Vuodelle 2026 annetuissa kysyntäennusteissa korostuu kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän välinen kuilu. Keskimääräinen suuryritys odottaa pääliiketoiminta-alueidensa kysynnän kasvavan kotimaassa ainoastaan 0,9 prosenttia, kun taas ulkomaisen kysynnän ennustetaan kasvavan keskimäärin 3,1 prosenttia.

Kotimaan kysynnän ennuste (0,9 prosenttia) vuodelle 2026 on myös selvästi alhaisempi kuin syksyllä 2024 annettu kasvuennuste vuodelle 2025 (1,5 prosenttia). Positiivista on kuitenkin se, että erityisesti kotimarkkinoille liiketoiminnassaan keskittyvät yritykset ennustavat hieman vahvempaa kysynnän kasvua kotimaahan. Näitä ovat yritykset kaupan ja jakelun alalla (2,5 prosenttia), teknologiapalveluiden alalla (2,8 prosenttia; esim. teleoperaattorit) sekä rahoitus- ja vakuutuspalveluiden alalla (2,9 prosenttia).

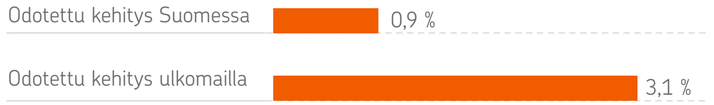
Ulkomaan markkinakysynnälle ennakoitu 3,1 prosentin kasvu on sitä vastoin korkein ennuste, jonka suuryritykset ovat antaneet Ukrainan sodan alun jälkeen. Erityisen reipasta kasvua ulkomaankysyntään ennustetaan kaupan ja jakelun (3,5 prosenttia) sekä kuluttajapalveluiden (4,7 prosenttia) aloilla toimivissa suuryrityksissä.

Kysyntäennusteiden yleiskuva on joka tapauksessa selvä: kasvua odotetaan entistä vahvemmin Suomen ulkopuolelta, kun taas kotimarkkinoiden odotetaan jatkavan laahaamistaan.

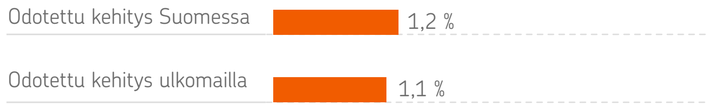
Henkilöstömäärien kehitykseen liittyvät odotukset pysyvät vuonna 2026 maltillisina sekä Suomessa että ulkomailla. Ulkomailla henkilöstön määrän arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 prosenttia eli markkinakysynnän kasvua vähemmän. Suomessa henkilöstömäärän odotetaan kasvavan 1,2 prosenttia – mikä on lähellä kotimaan kysynnän kasvuennustetta. Toimialoista keskimääräistä suurempaa kasvua henkilöstömääriin ennakoivat yrityspalveluiden (Suomi +4,1 prosenttia, ulkomaat +3,2 prosenttia) ja teknologiapalveluiden alan yritykset (Suomi +1,9 prosenttia, ulkomaat +2,0 prosenttia).

Kotimaan ja ulkomaiden kysynnän välillä on kuilu

Pääliiketoiminta-alueen kysynnän odotettu kehitys 2026



Henkilöstön määrän odotettu kehitys 2026



Suomi erottuu tuotannon sijoittumisen ennusteessa alueena, jossa tuotantoa lisäävien yritysten osuus on korkein. 30 prosenttia suuryrityksistä arvioi lisäävänsä tuotantoaan lähitulevaisuudessa Suomessa. Suomen jälkeen seuraavaksi yleisimmin suuryritykset odottavat lisäävänsä tuotantoaan euroalueella, jossa viidesosa (22 prosenttia) ennakoi tuotantonsa lisääntyvän. Lisäksi 12 prosenttia suuryrityksistä ennakoi lisäävänsä tuotantoaan Yhdysvalloissa. Sitä, että suuryritykset aikovat lisätä tuotantoaan lähinnä kotimaassa sekä länsimaissa, selittää todennäköisesti geopoliittisen vakauden sekä toimitusvarmuuden priorisoiminen.

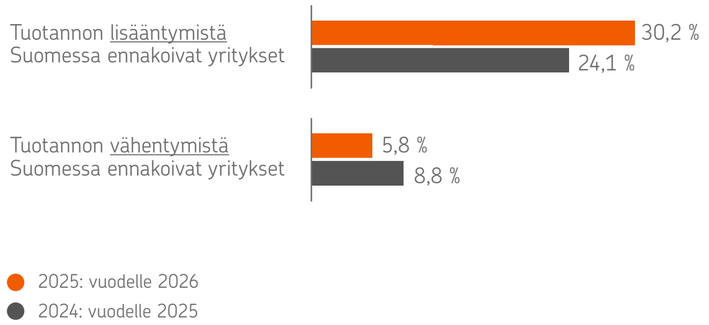
Myynnin ja asiakkuuksien kasvuodotukset painottuvat nekin vuonna 2026 selvästi länsimarkkinoille. Euroalueella myynnin kasvua ennakoi 37 prosenttia vastaajista. Euroalue onkin se maantieteellinen alue, jossa kaikkein suurin osuus yrityksistä odottaa kasvua myynnissään ja asiakkuuksissaan. Suomessakin 30 prosenttia suuryrityksistä odottaa myyntinsä ja asiakkuuksiensa kasvavan, vaikka kotimaisen kysynnän kokonaiskehitys arvioitiin edellä matalaksi. Myynnin ja asiakkuuksien kasvua Yhdysvalloissa odottaa noin joka viides suuryritys (21 prosenttia).

Odotukset idän markkinoiden suhteen ovat maltillistuneet vuosi vuodelta. Nyt myynnin kasvua Intiassa odottaa 11 prosenttia ja Kiinassa 9 prosenttia suuryrityksistä, mikä jää selvästi länsimaiden tasosta. Sitä vastoin Intian ja Kiinan ulkopuolinen Aasia muodostaa itäisistä markkinoista myönteisimmän kokonaisuuden: 17 prosenttia yrityksistä odottaa myynnin kasvua tällä alueella.

Myynnin ja asiakkuuksien kasvuodotukset vuodelle 2026 painottuvat siis kokonaisuutena eurooppalaisille markkinoille. Itämarkkinoilla kasvua odottavien yritysten osuus on selvästi alhaisempi ja hajanaisempi. Odotukset heijastavat samalla suuryritysten voimakasta Eurooppa-keskeisyyttä: 250 suurimman yrityksen asiakaskannat, arvoketjut ja kaupallinen läsnäolo ovat kaikkein vakiintuneimpia juuri Euroopan markkinoilla. Yhdysvallat puolestaan on nykyään Suomen suurin vientimaa – ja sen merkitys kasvaa edelleen sekä tuotannon että asiakkaiden painopistealueena.

Yhä useampi suuryritys ennakoi tuotantonsa Suomessa lisääntyvän lähitulevaisuudessa

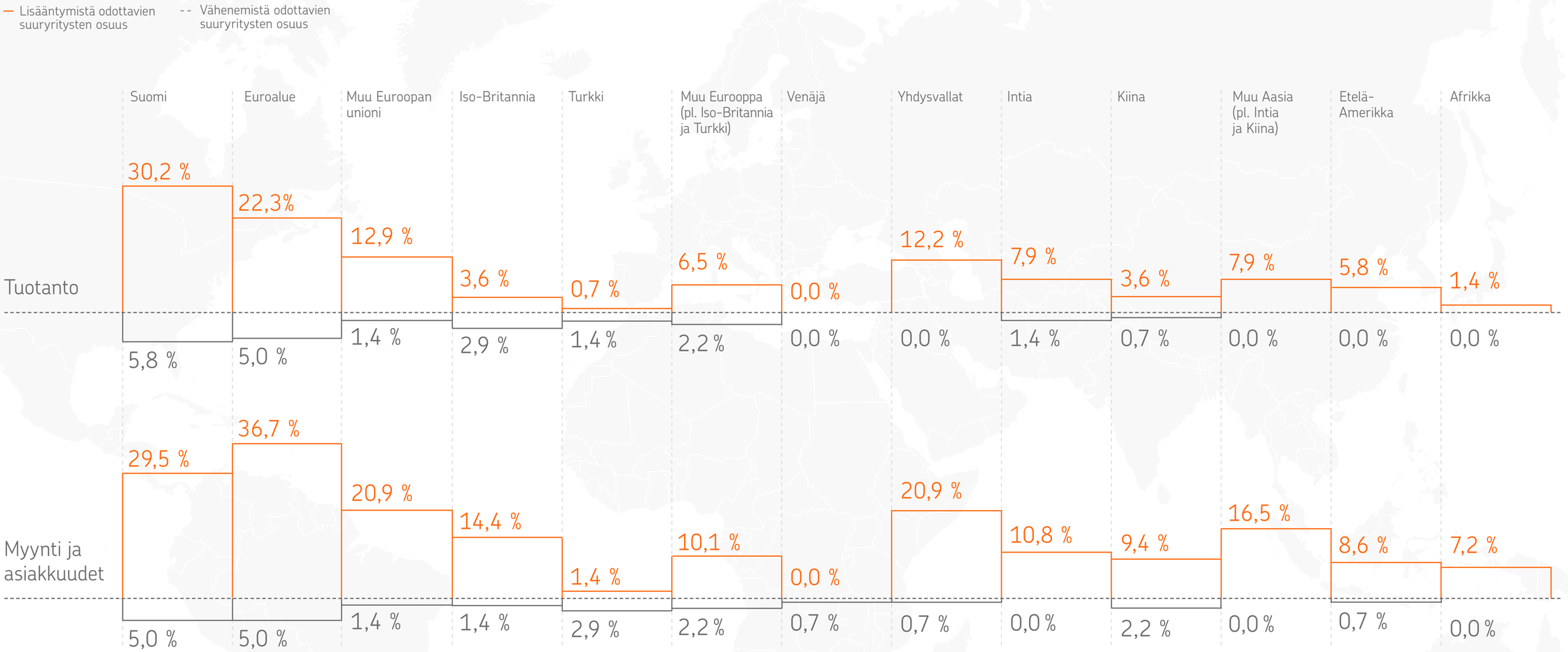
Tuotannon maantieteellisen sijoittumisen odotettu kehitys Suomessa*



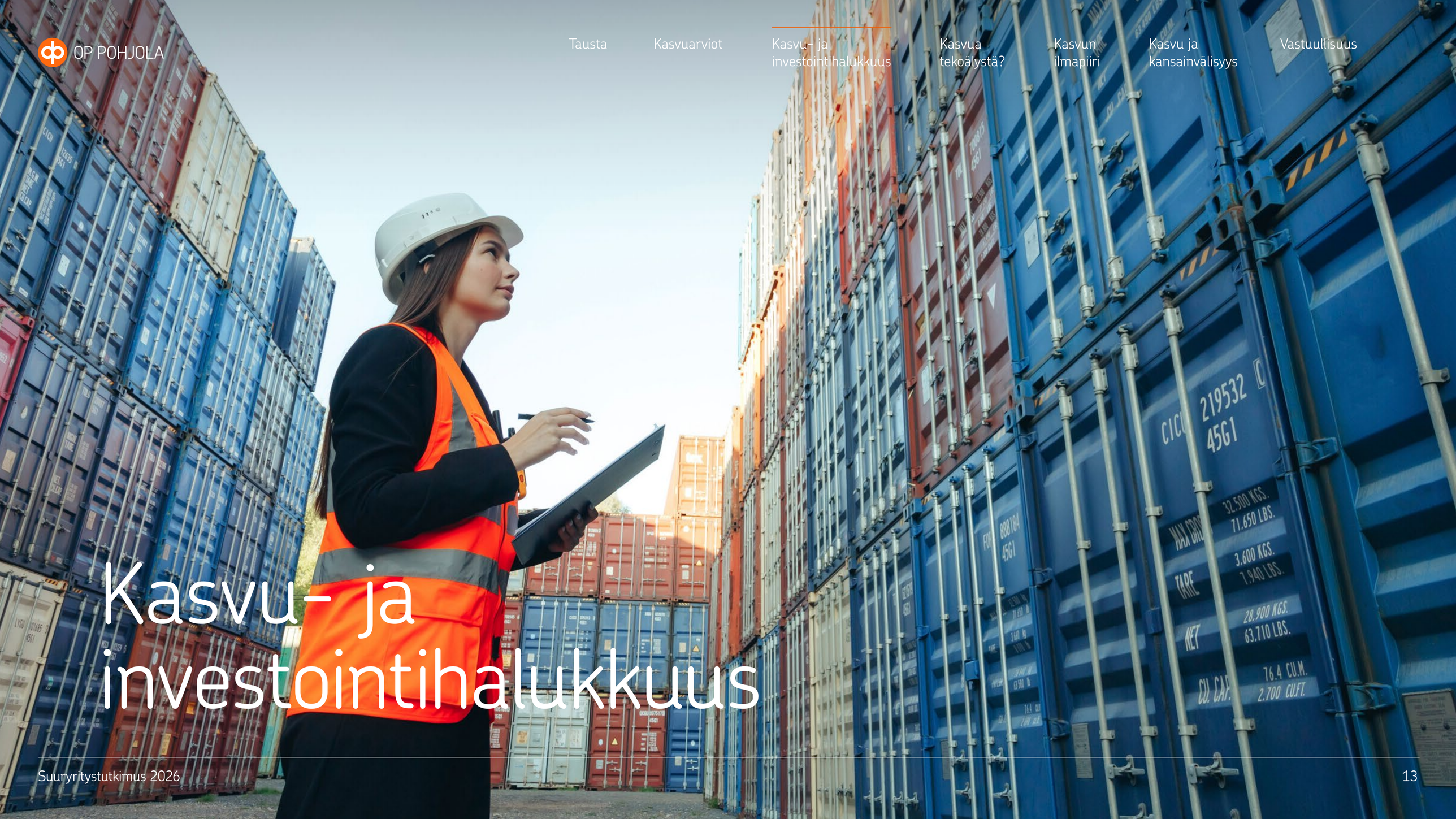
*%-osuus kaikista vastanneista. Kuviossa ei esitetä niiden yritysten osuuksia, joilla tuotanto Suomessa "pysyy ennallaan".

Tuotantoa lisätään kotimaassa, vaikka kysyntä kohdistuu länteen

Maantieteellisen sijoittumisen odotettu kehitys*



*%-osuus kaikista vastanneista. Kuvioissa ei esitetä ”Pysyy ennallaan”- eikä ”Ei toimintaa” -osuuksia.



Kasvu- ja investointihalukkuus

Kasvuhakuisuus ja -panostukset ovat varovaisessa nousussa

Kasvuhalukkuuden ja -panostusten osalta Suuryritystutkimus on jo useana vuonna kysynyt suuryrityksiltä, pyrkivätkö ne alkavana vuonna pääasiassa ”tuotannon tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen” vai ”toiminnan laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen”. Tänäkin vuonna vain varsin pieni osa - alle viidennes (19 prosenttia) - aikoo ”pääsääntöisesti” keskittyä toiminnan laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen. Lukema on kuitenkin hieman parantunut kahden vuoden takaisista pohjista (12 prosenttia). Silti vielä ollaan kaukana koronapandemian loppuvaiheen optimismista, jolloin jopa 35 prosenttia suuryrityksistä kaavaili keskittyvänsä erityisesti toimintansa laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen.

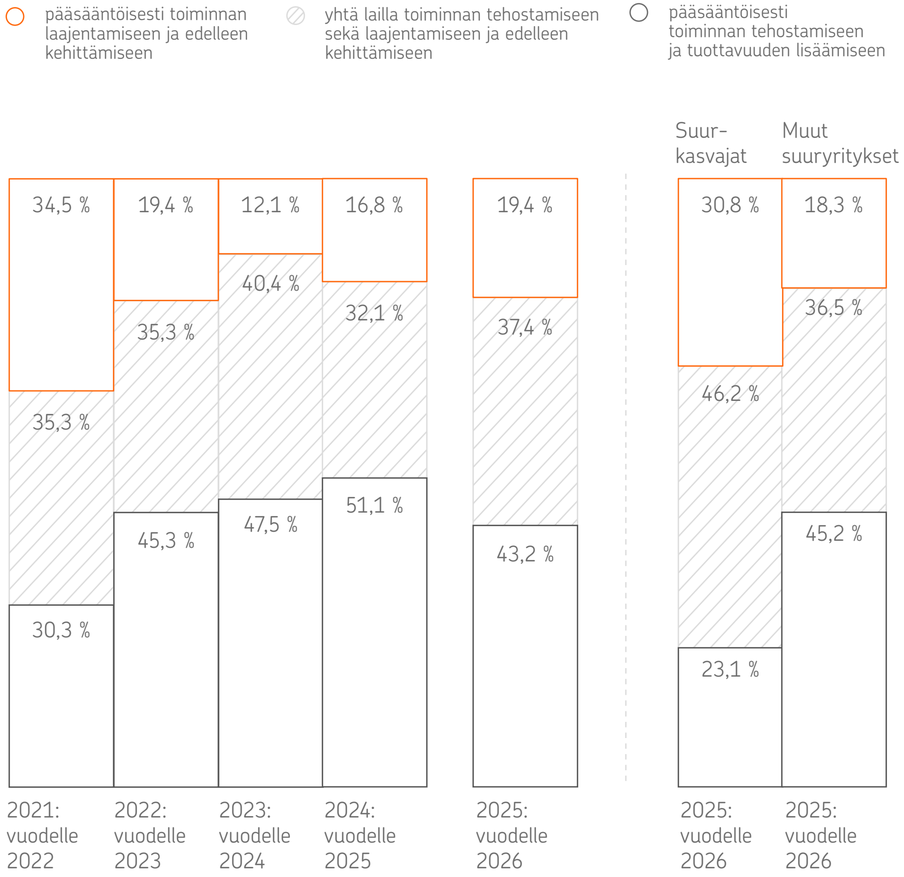
Tämän vuoden tutkimuksessa tarkasteltiin erikseen myös niin sanottuja suurkasvajia* ja vertailtiin niiden kehitystä muihin suuryrityksiin. Suurkasvajilla tarkoitetaan yrityksiä, jotka ovat nousseet Suomen 250 suurimman yrityksen listalle vuonna 2016 tai sen jälkeen ja pysyneet siellä yhtäjaksoisesti tuoreimpaan listaukseen saakka.

Suurkasvajat erottuvat kokonaiskuvasta selvästi. Suurkasvajista huomattavasti harvempi asettaa tehostamisen pääpainoksi (23 prosenttia) ja näiden yritysten fokus suuntautuu muita useammin toiminnan laajentamiseen ja uuden kehittämiseen (31 prosenttia). Suurkasvajien profiili viittaa rohkeampaan kasvuorientaatioon tilanteessa, jossa valtaosa muista suuryrityksistä optimoi ensisijaisesti nykyistä toimintaansa.

* Suurkasvajalla tarkoitetaan yritystä, joka on noussut tilinpäätöstiedoissa raportoidun liikevaihdon perusteella Suomen 250 suurimman yrityksen joukkoon vuosina 2016–2024 ja pysynyt listalla yhtäjaksoisesti ensiesiintymisestään lähtien. Suurkasvaja osoittaa pitkäkestoista ja poikkeuksellisen vahvaa suorituskykyä joko orgaanisen kasvun tai yrityskauppojen kautta. Määritelmä ei sisällä yrityksiä, joiden listalle nousu perustuu nimenvaihdokseen, konsernisiirtoon tai muuhun tekniseen järjestelyyn. Suurkasvajia on 250 suurimman yrityksen joukossa yhteensä 22 (9 prosenttia suuryrityksistä).

Kasvuhakuisuus on noussut kahden vuoden takaisista pohjalukemista

Niiden yritysten osuus, jotka kertovat tähtäävänsä...

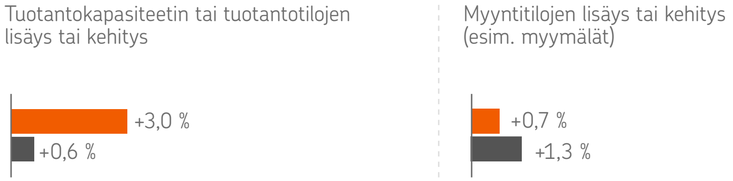


Tämänvuotisessa tutkimuksessa kysyttiin nyt myös toista kertaa, missä määrin yritysten investoinnit kohdistuvat nykyisiin ja missä määrin kokonaan uusiin liiketoimintoihin. Tänä vuonna vastaajille täsmennettiin vielä, että ”kokonaan uudella liiketoiminnolla” tarkoitetaan sellaista liiketoimintoa, jonka ”yritys on aloittanut viimeisen kahden vuoden sisällä tai on juuri aloittamaisillaan”. Täsmennyksestä huolimatta tulokset olivat hyvin samankaltaiset edellisvuoden kanssa. Kuten edellisvuonnakin, jopa viidesosa yrityksistä kohdistaa investointinsa ”pelkästään nykyisiin liiketoimintoihin”, 40 prosenttia ”pääosin nykyisiin liiketoimintoihin” ja 30 prosenttia ”enemmän nykyisiin kuin kokonaan uusiin”. Vain alle 10 prosenttia yrityksistä kertoo investoivansa enemmän uusiin kuin nykyisiin liiketoimintoihin ja vaivaiset 3 prosenttia pääosin uusiin. Vaikka ”viimeisen kahden vuoden” aikaikkuna uusille liiketoiminnoille on tiukka, tulokset ovat linjassa edellisen ”toiminnan tehostaminen vs. laajentaminen” -kysymyksen kanssa. Suuryritykset ovat vuodesta toiseen melko haluttomia tai arkoja panostamaan uusiin liiketoimintoihin tai edes nykyisten laajentamiseen.

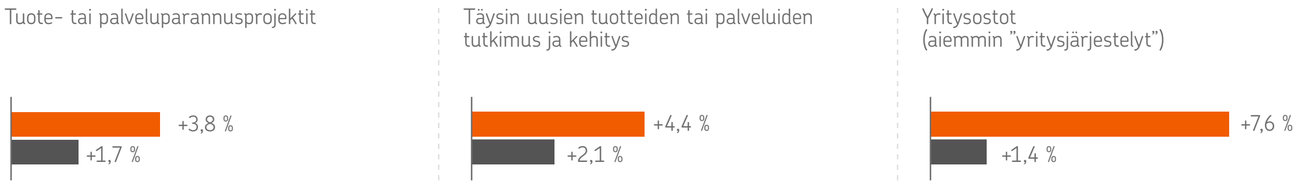


Panostukset tuote- ja palvelukehitykseen sekä yritysostoihin kasvavat

Aineelliset kohteet



Aineettomat ydinliiketoiminnan kohteet



2025: Budjetoitu vuodelle 2026 2024: Budjetoitu vuodelle 2025

Palkit kuvaavat yritysten tietyn vuoden lopulla arvioimia %-lisäyksiä vs. -vähennyksiä seuraavalle vuodelle budjetoiduista rahallisista investoinneista. Palkit ovat keskiarvoja kaikkien vastanneiden yritysten arvioiduista lisäyksistä.

Tänä vuonna vastaajille annettiin myös mahdollisuus kertoa, mitkä ulkoiset tekijät mahdollisesti vähentävät heidän investointihalukkuuttaan. Listan kärkeen päätyi Suomen heikko talouskehitys. Yli kaksi kolmasosaa yrityksistä (68 prosenttia) kertoi Suomen heikon talouskehityksen vähentävän investointihalukkuutta. Lähes yhtä suuri osuus yrityksistä (58 prosenttia) kommentoi Euroopan heikon talouskehityksen vähentävän investointihalukkuutta. Sen sijaan Suomen väestön ikääntymistä ei pidä syynä investointihaluttomuudelle kuin neljännes (25 prosenttia).

Kyselyssä kysyttiin aiempien vuosien tapaan myös, mihin kohteisiin yritykset aikovat alkavana vuonna tehdä taloudellisia panostuksia. Kohteet on jaoteltu neljään ”koriin”: panostukset (1) aineellisiin kohteisiin, (2) aineettomiin ydinliiketoiminnan kohteisiin, (3) aineettomiin kompetenssikohteisiin ja (4) poikkileikkaaviin teemakohteisiin. Aineellisissa ja fyysisissä (1) panostuskohteissa löytyy valonpilkahdus: yritykset budjetoivat tuotantokapasiteetin ja -tilojen lisäykseen ja kehitykseen keskimäärin 3 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Tämä on positiivinen yllätys, koska BKT:n kasvuennuste sekä Suomelle että monille keskeisille vientimarkkinoillemme on alle 2 prosenttia vuonna 2026.

Aineettomista (2) ydinliiketoiminnan panostuskohteistakin löytyy jotakin positiivista: tuotteiden ja palveluiden parantamiseen aiotaan budjetoida noin 4



prosenttia enemmän kuin edellisvuonna, kuten myös täysin uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Nämä ovat korkeimmat lukemat sitten koronapandemian loppuvaiheen. Vieläkin kunnianhimoisempi kasvuprosentti löytyy yritysostoista: vuodelle 2026 budjetoidaan jopa 8 prosenttia suurempia panostuksia yritysostoihin vuoden 2025 tasoon verrattuna. Vaikka kasvulukua selittää osin alhainen lähtötaso yrityskauppojen oltua useamman vuoden jäissä, budjetoitujen panostusten lisääminen on kuitenkin konkreettinen merkki yritysostohalujen heräämisestä. Aineettomiin kompetensseihin (3) liittyvissä panostuskohteissa budjetoidut kasvulukemat ovat maltillisempia. Sekä IT-hankintaan ja -kehitykseen että henkilöstökehittämiseen budjetoidaan noin 2 prosenttia enemmän kuin viime vuonna. Tosin IT-hankintojen maltillista budjettikehitystä voi selittää se, että kyseisten hankintojen lähtötaso on monilla suuryrityksillä ollut jo monta vuotta korkealla muun muassa tekoälyyn tehtyjen investointien takia.

Aineettomat kompetenssikohteet



Palkit kuvaavat yritysten tietyn vuoden lopulla arvioimia %-lisäyksiä vs. -vähennyksiä seuraavalle vuodelle budjetoiduista rahallisista investoinneista. Palkit ovat keskiarvoja kaikkien vastanneiden yritysten arvioiduista lisäyksistä.

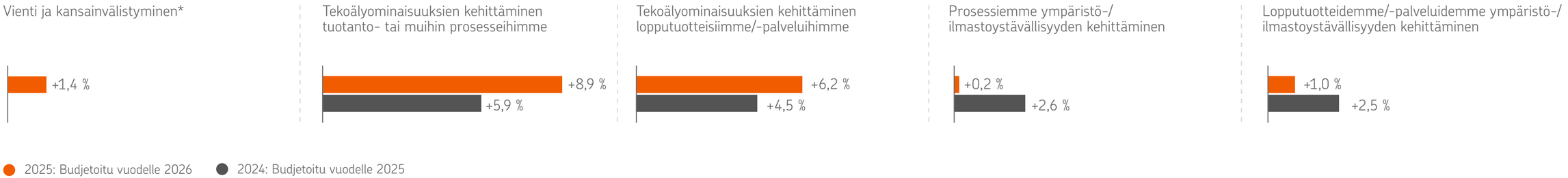
Keskimäärin

+9 %

enemmän panostuksia yrityksen prosessien parantamiseen tekoälyominaisuuksien avulla

Viimeisessä korissa eli (4) poikkileikkaavissa teemakohteissa korostuvatkin vahvasti tekoälyyn tehtävät investoinnit. Tuotanto- ja muihin prosesseihin liittyvien tekoälyominaisuuksien kehittämiseen budjetoidaan jopa 9 prosenttia enemmän kuin viime vuonna – ja lopputuotteiden tekoälyominaisuuksien kehittämiseenkin 6 prosenttia enemmän. Nämä luvut vertautuvat prosessien ympäristö- ja ilmastoystävällisyyden kehittämiseen (+0,2 prosenttia) ja lopputuotteiden ympäristö- ja ilmastoystävällisyyden kehittämiseen (+1 prosenttia) budjetoituihin, hädin tuskin plussan puolella oleviin kasvulukuihin. Näyttää siltä, että suuryritykset kokevat tehneensä jo kaiken voitavansa ilmastotalkoissa, eikä panostuksia juuri aiota lisätä.

Poikkileikkaavat teemakohteet



Palkit kuvaavat yritysten tietyn vuoden lopulla arvioimia %-lisäyksiä vs. -vähennyksiä seuraavalle vuodelle budjetoiduista rahallisista investoinneista. Palkit ovat keskiarvoja kaikkien vastanneiden yritysten arvioiduista lisäyksistä.
*Kohteeseen budjetoituja investointeja on kartoitettu ensimmäistä kertaa vuonna 2025.

”

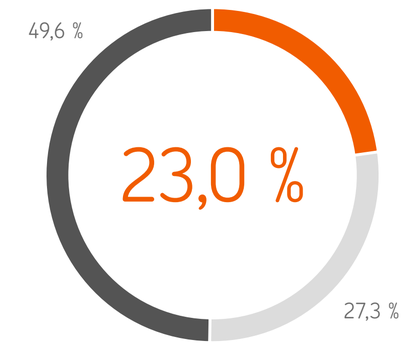
Suomen talous ei ole pitkään aikaan voinut hyvin. Kasvun kiihdyttämiseksi ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi tarvitsemme lisää investointeja. Jotta maamme olisi mahdollisimman houkutteleva investointikohde ja yritykset voisivat tehdä merkittäviä ja pitkävaikutteisia päätöksiä, meidän on yhdessä varmistettava, että investointiympäristömme sekä Euroopassa että Suomessa on mahdollisimman ennakoitava ja vakaa.

Christoph Vitzthum
Toimitusjohtaja, Fazer

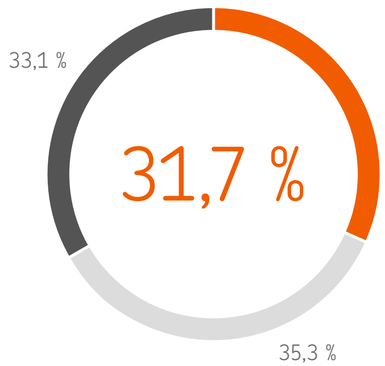
Viimeiseksi yrityksiltä kysyttiin vielä sitä, kuinka todennäköisesti ne tekevät liikevaihtoonsa nähden merkittävän yritysoston tai muun merkittävän investoinnin seuraavan kahden vuoden aikana. Yritysostoista annetut vastaukset olivat linjassa edellä mainittujen budjetoitujen panostusten kanssa: noin neljännes (23 prosenttia) yrityksistä näkee merkittävän yritysoston erittäin tai jokseenkin todennäköiseksi, ja toinen neljännes (27 prosenttia) mahdolliseksi. Alle puolet yrityksistä pitää siis merkittävän yritysoston tekemistä epätodennäköisenä. Muissa merkittävissä investoinneissa on vielä enemmän optimismia: kolmannes (32 prosenttia) näkee sellaisen tekemisen jokseenkin tai erittäin todennäköiseksi kahden vuoden sisään.

Merkittäviä yritysostoja kaavaillaan kahden vuoden sisään

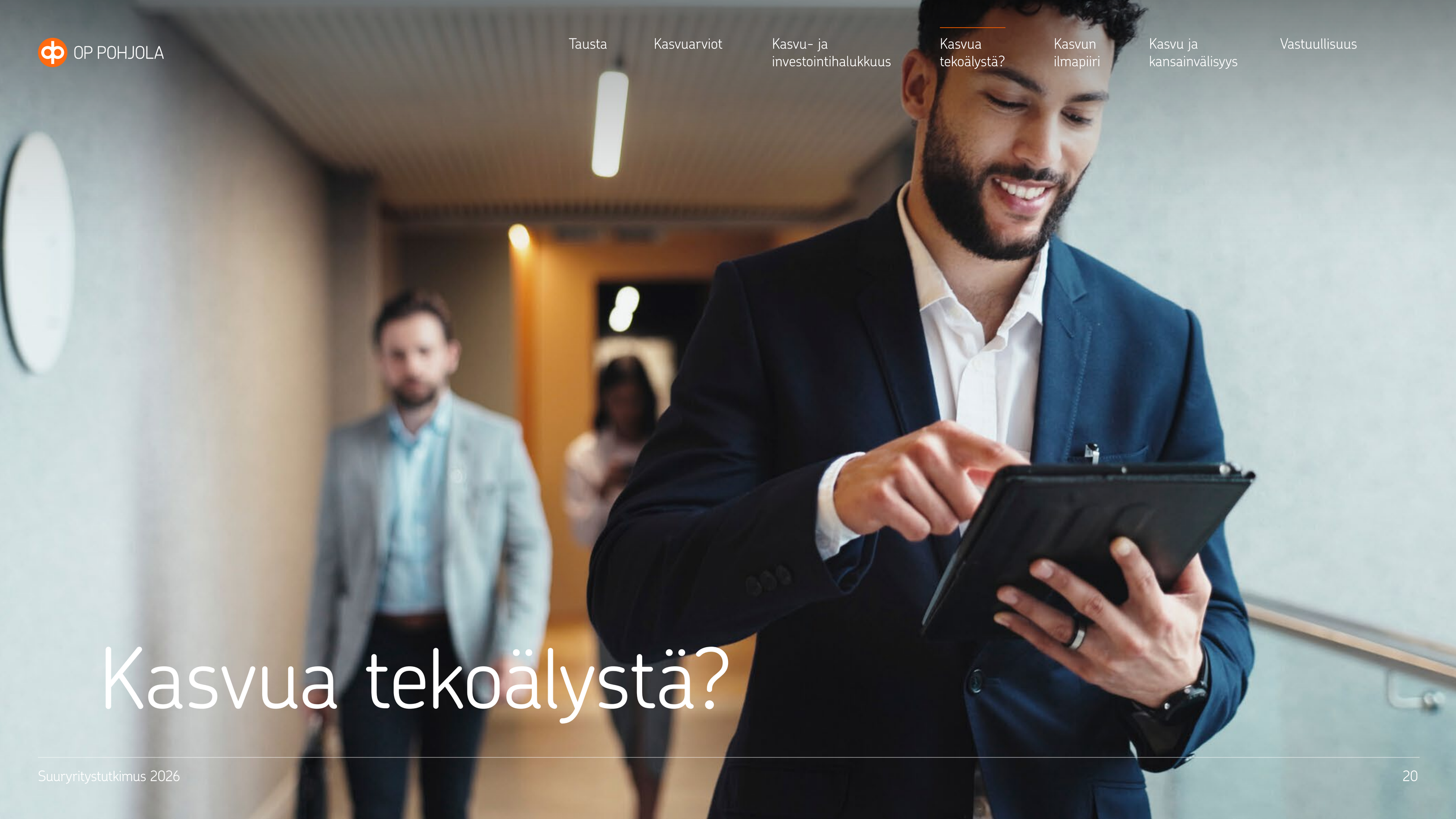
Kuinka todennäköistä on, että yrityksenne tekee liikevaihtoonne nähden merkittävän yritysoston seuraavan 24 kuukauden aikana?



Kuinka todennäköistä on, että yrityksenne tekee liikevaihtoonne nähden jonkin muun merkittävän investoinnin seuraavan 24 kuukauden aikana?



Jokseenkin tai erittäin todennäköistä | Mahdollista | Erittäin tai jokseenkin epätodennäköistä



Kasvua tekoälystä?

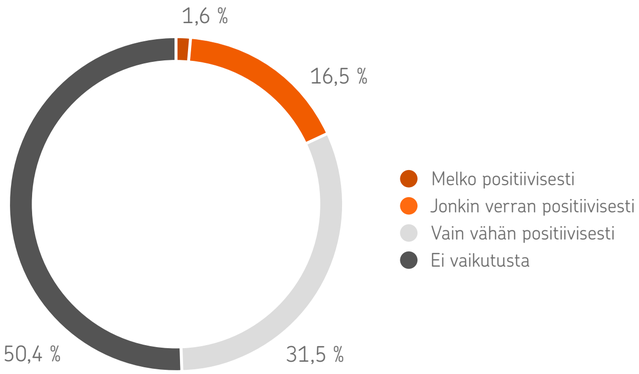
Yleiskäyttöiset tekoälytyökalut ovat yleisessä käytössä, räätälöidyt ratkaisut eivät

Tämän vuoden tutkimuksessa sukelsimme täysin uudessa teema-alueessa tekoälyyn ja sen käyttöön suuryrityksissä. Koska tutkimuksen keskeinen poikkileikkaava teema oli kasvu, kysyttiin myös tekoälyn vaikutuksista kasvuun.

Vaikka Suomen datainfrastruktuuri ja osaaminen periaatteessa luovat erinomaiset edellytykset tekoälysovellusten hyödyntämiselle, ovat tekoälyn vaikutukset talouskasvuun muun muassa OECD:n (2025) mukaan toistaiseksi vaimeita. Tulokset puhuvat samaa kieltä: yli puolet suuryrityksistä (50 prosenttia) katsoo, että generatiivisen tekoälyn käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta kysynnän tai liikevaihdon kasvuun. Lisäksi niistä vastaajista (50 prosenttia), jotka näkevät jonkinlaista kasvuvaikutusta, valtaosa (32 prosenttia) toteaa kasvuvaikutuksen olleen vähäistä. Käytännössä kukaan ei näe tekoälyn vaikuttaneen melko positiivisesti (2 prosenttia) tai erittäin positiivisesti (0 prosenttia) kysynnän tai liikevaihdon kasvuun. Tulokset viittaavat siihen, että suuryritykset ottavat vielä toistaiseksi tekoälysovelluksia käyttöön lähinnä

Tekoälyn vaikutukset kasvuun ovat vielä vähäisiä

Miten generatiivisen tekoälyn käyttöönotto on vaikuttanut yrityksenne kasvuun (liikevaihto, myynti, kysyntä)?



”

Laajojen työkalujen omaksuminen on hyvä perusta, mutta kilpailuetu syntyy siellä, missä yritykset rakentavat tekoälyn kiinni omiin prosesseihin, dataan ja tuotteisiin. Räätälöidyt, liiketoimintaan sidotut sovellukset tuovat tuottavuutta ja kestävää kilpailukykyä tavalla, johon pelkät yleiskäyttöiset työkalut eivät yllä.

Peter Sarlin
Toimitusjohtaja ja perustaja, AMD Silo AI

tehostaakseen prosessejaan – eivät niinkään kasvattaakseen liiketoimintaansa. Myös aiemmin ”Kasvu- ja investointihalukkuus” -osassa raportoitu tulos on linjassa tämän kanssa: euromääräisten panostusten kasvu keskittyy tekoälyn käyttöönottoon pikemminkin prosesseissa kuin lopputuotteissa ja -palveluissa.

Tähän viittaavat myös tulokset siitä, kokevatko suuryritykset olevansa edellä vai jäljessä kansainvälisiä kilpailijoitaan tekoälytyökalujen hyödyntämisessä. Noin kolmasosa (31 prosenttia) katsoo – tai myöntää – olevansa jonkin verran tai selvästi kansainvälisiä kilpailijoitaan jäljessä. Kun ottaa huomioon, että globaalit kilpailijat hyödyntävät tekoälyominaisuuksia usein myös lopputuotteissaan ja -palveluissaan eivätkä ainoastaan tuotanto- ja muissa prosesseissaan, on tämäkin tulos linjassa aiempien löydösten kanssa. Toisin sanoen: suomalaisten yritysten keskittyminen tekoälyn soveltamiseen prosesseissa lopputuotteiden sijaan saattaa selittää sitä, että monet suuryritykset kokevat olevansa kansainvälisiä kilpailijoita jäljessä tekoälyn käyttöönotossa. Prosessipainotus saattaa selittää myös sitä, että tekoälyn käyttöönotolla ei koeta olleen paljoakaan vaikutusta kasvuun. Suomen digitalisaatiotasoon nähden etenemistahti herättää huolta. Tulosten perusteella siirtymä kohti alati uudistuvaa, tekoälyä hyödyntävää liiketoimintaa etenee monissa suuryrityksissä hitaammin kuin teknologinen valmius ja osaamistaso edellyttäisivät.

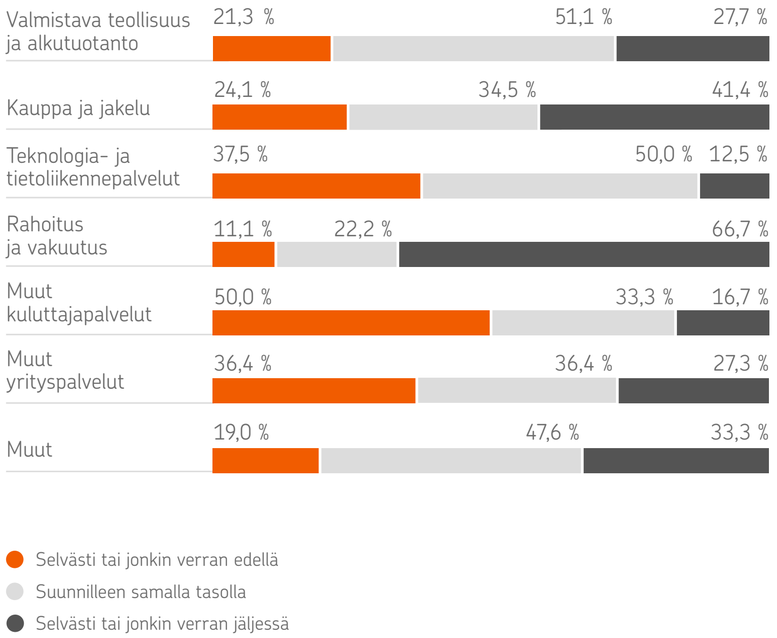
Noin

1/3

suuryrityksistä kokee olevansa tekoälyn hyödyntämisessä kansainvälisiä kilpailijoitaan jäljessä

Toimialojen välillä on kuitenkin huomattavia eroja siinä, kuinka paljon jäljessä tai edellä kansainvälistä kilpailua vastaajat kokevat olevansa tekoälyn käytössä. Eniten edellä kokevat olevansa kuluttajapalveluiden alalla toimivat yritykset (50 prosenttia kokee olevansa edellä) sekä (viestintä)teknologiapalveluiden alalla (38 prosenttia) ja B2B-palvelualalla (36 prosenttia) toimivat yritykset. Toisaalta rahoitus- ja vakuutusalan yritykset kokevat olevansa ylivoimaisesti eniten kansainvälisiä kilpailijoitaan jäljessä. Näistä yrityksistä jopa kaksi kolmasosaa (67 prosenttia) kokee olevansa kilpailijoitaan jäljessä. Tämä saattaa johtua esimerkiksi mielikuvasta, että Wall Streetin ja Lontoon Cityn finanssialan yritysten robotit käyvät kauppaa arvopapereilla millisekuntitason ympärivuorokautisessa taistelussa.

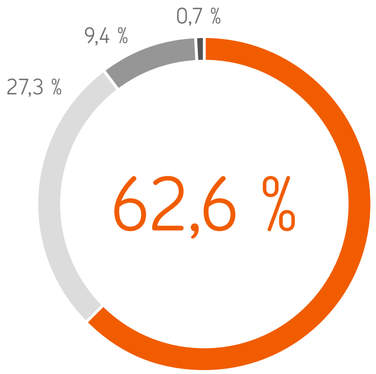
Tekoälyn hyödyntämisessä ollaan kansainvälisiä kilpailijoita jäljessä



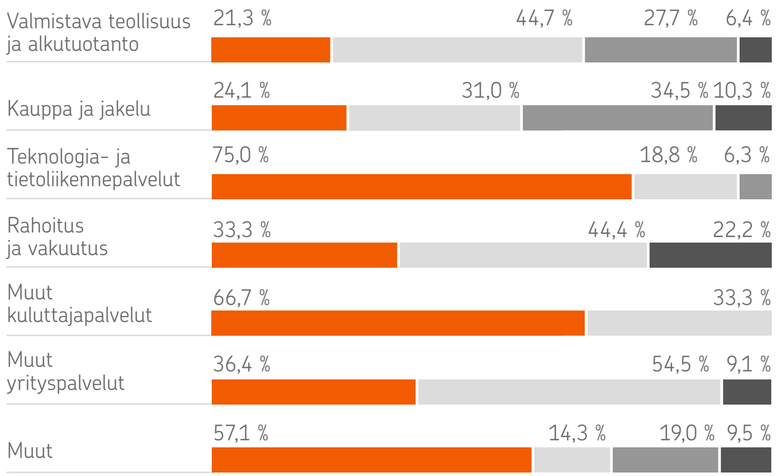
Tekoälyn käyttöönotto keskittyy yleiskäyttöisiin työkaluihin

Onko yrityksenne ottanut organisaatiotasolla käyttöön generatiivisen tekoälyn työkaluja?

Yleiskäyttöiset työkalut (esim. ChatGPT, Copilot, Claude)



Tehtäviin räätälöidyt työkalut

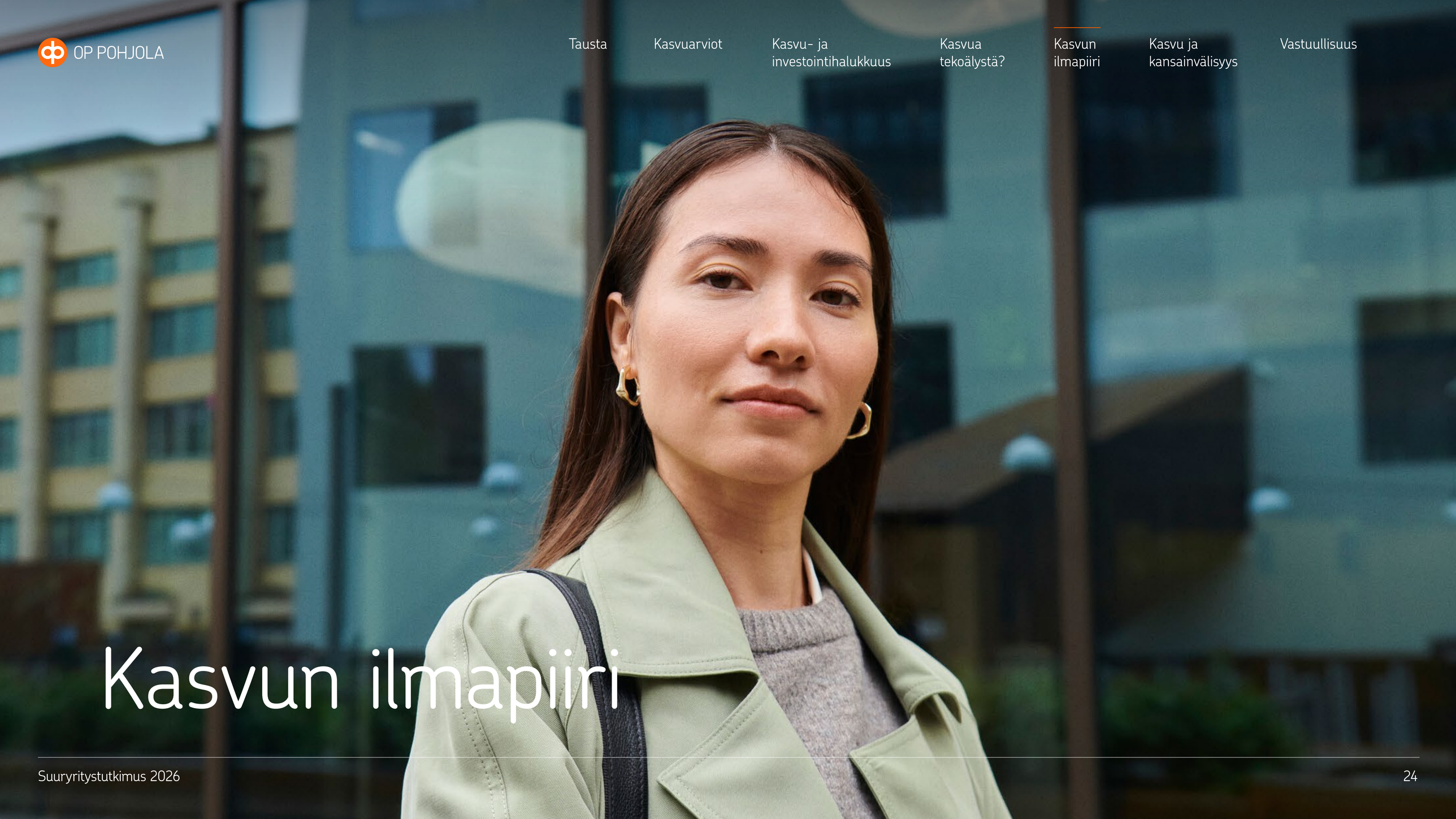


Olemme ottaneet pysyvästi käyttöön
Olemme tehneet käyttöönoton pilottihankkeen tai -hankkeita
Olemme tutkineet käyttöönoton mahdollisuuksia
Emme ole

Yrityksiltä kysyttiin myös erilaisten tekoälytyökalujen käyttöönotosta organisaation tasolla. Yleiskäyttöisiä työkaluja, kuten ChatGPT tai Copilot, raportoi ottaneensa pysyvästi käyttöön 63 prosenttia tai testanneensa pilottihankkeissa 27 prosenttia – yhteensä siis yli 90 prosenttia yrityksistä. Toisaalta tiettyihin tehtäviin räätälöityjä tekoälytyökaluja raportoi ottaneensa pysyvästi käyttöön 37 prosenttia yrityksistä. Erot toimialojen välillä ovat kuitenkin huomattavat. Selvästi eniten räätälöityjä työkaluja ovat ottaneet käyttöönsä teknologiapalvelualan (75 prosenttia) sekä kuluttajapalvelualan (67 prosenttia) yritykset. Selvästi vähiten näitä ovat ottaneet käyttöön rahoitus- ja vakuutusalan yritykset.

Lopuksi kysyttiin, mihin funktioihin tekoälytyökalujen kehitys ja käyttöönotto on yrityksessä keskittynyt sekä kuinka paljon hyötyjä työkaluista on saatu suhteessa kustannuksiin ja investointeihin. Kummassakin kysymyksessä vastausten kärkipäähän sijoittuivat asiakaspalvelu, markkinointiviestintä, palvelutuotanto ja myynti. Häntäpäähän puolestaan sijoittuivat rahoitus, fyysinen tuotanto/valmistus, hankinta sekä yllättävästi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ja logistiikka. Lupaavaa tulevaisuuden kasvun kannalta on se, että suomalaiset suuryritykset ovat kerrankin ottamassa käyttöön uusia työkaluja ensisijaisesti asiakas- ja markkinarajapinnan funktioissa perinteisen tuotannon ja valmistuksen painottamisen sijaan.

Lähde: OECD (2025). *Emerging Divides in the Transition to Artificial Intelligence* (OECD Regional Development Papers No. 147). Paris: OECD Publishing.



Kasvun ilmapiiri

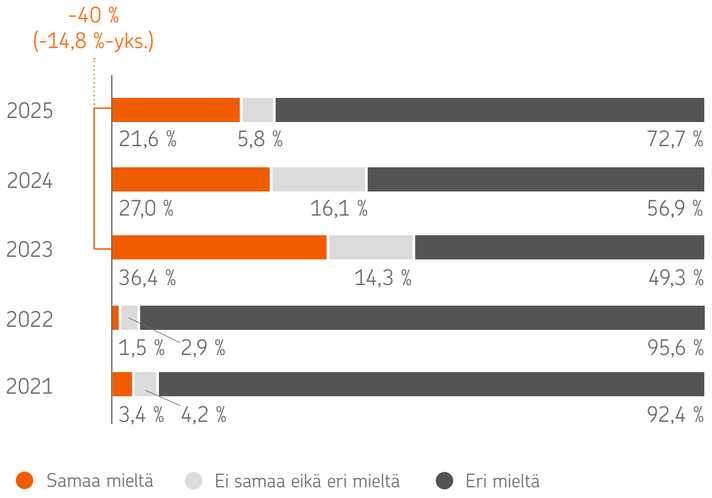
Virastojen prosesseja ja hallituksen politiikkaa epäillään

Julkishallintoon liittyvissä epävarmuustekijöissä eroteltiin tänä vuonna toista kertaa Suomen poliittista johtamista koskevat epävarmuustekijät ja virastojen prosesseja koskevat epävarmuustekijät. Virastojen päätöksentekoa pidetään yleensä rakenteellisesti vakaana ja menettelyiltään ennakoitavana. Siihen nähden on jokseenkin yllättävää, että suuryritykset kokevat virastojen ja virkamiesten päätöksentekoon ja prosesseihin (71 prosenttia) liittyvän jopa enemmän epävarmuutta kuin Suomen poliittiseen johtamiseen (68 prosenttia).

Myös niiden suuryritysten määrä, jotka eivät koe näitä asioita epävarmuustekijöiksi, on selvästi alhaisempi poliittisen johtamisen kohdalla (16 prosenttia) kuin virastojen ja virkamiesten kohdalla (7 prosenttia). Tulokset ovat samansuuntaisia kuin edellisvuonna ja osoittavat, että virastojen päätöksenteon takkuisuus ja heikko ennustettavuus ovat vielä suurempia ongelmia kuin poliittisen johtamisen ailahtelevaisuus. Raportin ”Kasvu ja kansainvälisyys” -osassa virastojen ja viranomaisten prosessien

Usko julkisen talouden tasapainottumiseen on laskenut 40 prosenttia

Julkinen talous etenee kohti tasapainoa.



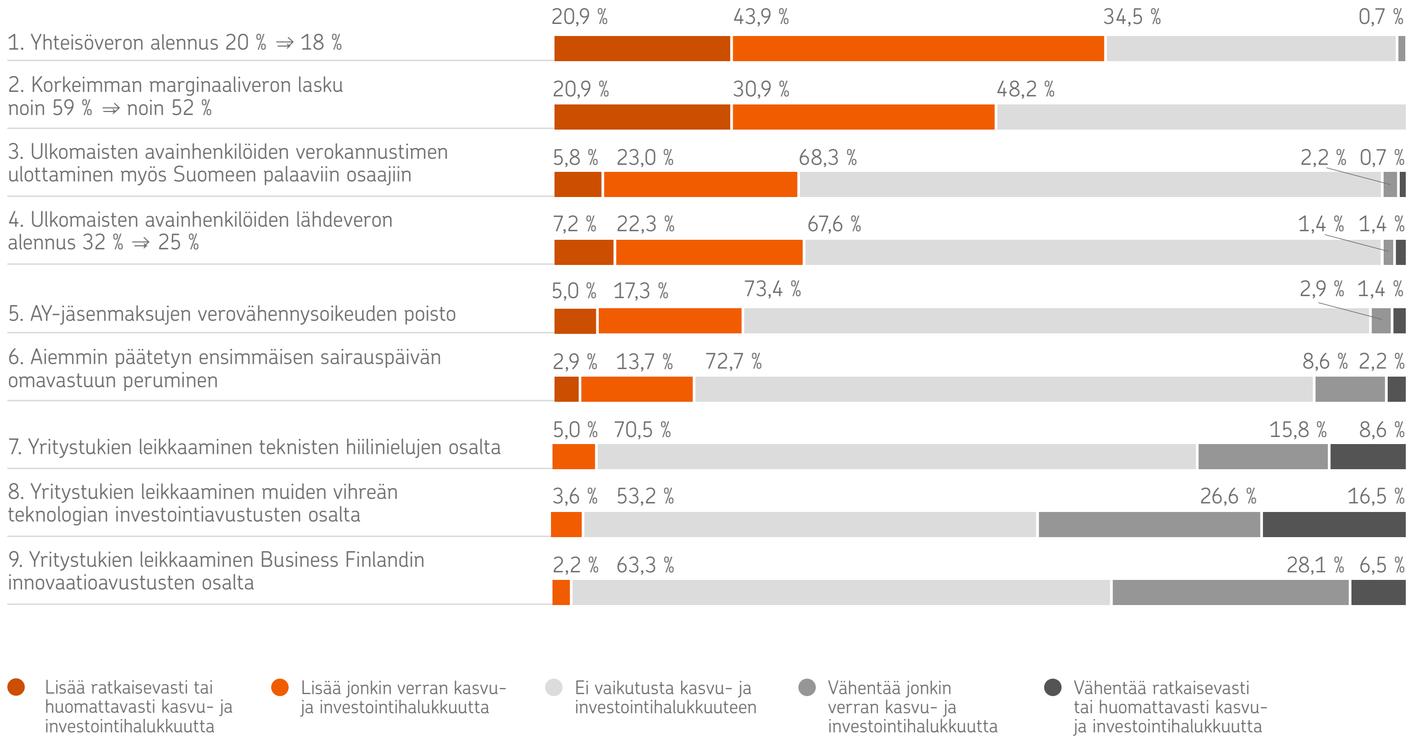
”

Virastojen ja virkamiesten päätöksenteon takkuisuus on vielä suurempi ongelma kasvun kannalta kuin hallituksen politiikan ailahtelevaisuus.

Professori Jaakko Aspara
Suuryritystutkimuksen johtaja, NIBS

Hallituksen kasvutoimenpiteet ovat positiivisia, mutta eivät riittäviä

Lisäävätkö vai vähentävätkö seuraavat linjaukset yrityksenne kasvu- ja investointihalukkuutta?



sujuvoittaminen nousee suuryritysten mukaan keskeisimmäksi Suomen kansainvälistä kilpailukykyä vahvistavaksi tekijäksi. Tuloksemme vahvistavat havainnon, että virastojen toiminnan sujuvoittaminen näyttäytyy yrityksille laaja-alaisesti teemana, jonka kehittäminen olisi hyvin keskeistä toimintaympäristön ennakoitavuuden ja kilpailukyvyn vahvistamisessa.

Myös hallituksen poliittisessa johtamisessa nähdään haasteita. Yksi selvimmistä koskee julkisen talouden tilaa. Siinä missä Petteri Orpon hallituksen aloittaessa 36 prosenttia suuryrityksistä uskoi, että julkinen talous etenee kohti tasapainoa, nyt näin uskoo enää 22 prosenttia. Toki eroa on vielä paljon **Sanna Marinin** hallituskauteen, jolloin alle viisi prosenttia suuryrityksistä uskoi julkisen talouden olevan matkalla parempaan suuntaan. Silti näyttää selvältä, että suuryrityksiltä on nyt karissut usko myös Orpon hallituksen kykyyn tosiasiallisesti parantaa julkisen talouden tilaa.

Tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa tiedusteltiin myös mielipiteitä niistä talouskasvua vauhdittavista toimista, joista hallitus päätti vuoden 2025 aikana kehys- ja budjettiriihissään. Eniten mediahuomiota toimenpiteistä ovat saaneet yritysten yhteisöveron lasku 20 prosentista 18 prosenttiin sekä palkansaajien korkeimpien marginaaliverojen lasku 59 prosentista 52 prosenttiin. Myös suuryritystutkimuksen vastaajien mielestä nämä kaksi toimenpidettä ovat vaikuttavimmat hallituksen päättämistä kasvutoi-



”

Liian vähän, liian myöhään? Yritysjohtajat eivät järin innostu pienestä alennuksesta yhteisöveroon. Mutta onneksi työn verotuksen keveneminen voi vähän auttaa kuluttajien tunnelmia ja sitä kautta edistää talouskasvua.

Emilia Kullas
Johtaja, Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA

menpiteistä. Noin 60 prosenttia arvioi yhteisöveron laskun ja noin 50 prosenttia marginaaliverojen laskun lisäävän yrityksen kasvu- ja investointihalukkuutta ainakin jonkin verran.

On kuitenkin huomattava, että alle viidesosa suuryrityksistä katsoo näiden kahden toimenpiteen lisäävän huomattavasti kasvu- ja investointihalukkuutta, ja alle 5 prosenttia arvioi niiden lisäävän sitä ratkaisevasti. Suuryritysten näkökulmasta nämäkään hallituksen toimenpiteet eivät siis vaikuta olevan riittävän isoja, jotta ne merkittävästi lisäisivät kasvu- ja investointihalukkuutta.

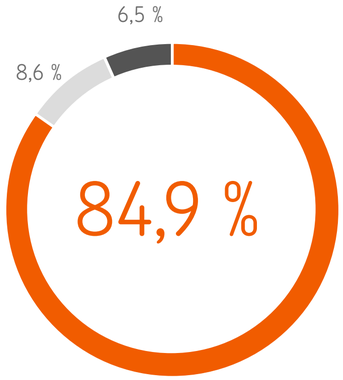
Muilla kehys- ja budjettiriihissä päätetyillä kasvutoimenpiteillä suuryritykset näkevät olevan vielä vähemmän vaikutusta. Esimerkiksi vain reilu neljännes vastaajista katsoo, että ulkomaisten avainhenkilöiden lähdeveron alennus lisää yritysten kasvu- ja investointihalukkuutta edes jonkin verran.

Syksyn 2025 budjettiriihessä hallitus teki myös päätöksiä, joilla voi olla negatiivista vaikutusta yritysten kasvu- ja investointihalukkuuteen. Näistä päätöksistä erityisesti vihreän teknologian investointiavustuksista leikkaamisen nähdään vähentävän kasvu- ja investointihalukkuutta. Noin neljäsosa sanoo, että kyseiset leikkaukset vähentävät jonkin verran kasvu- ja investointihalukkuutta, ja 17 prosenttia kokee negatiivisen vaikutuksen olevan huomattava tai jopa ratkaiseva.

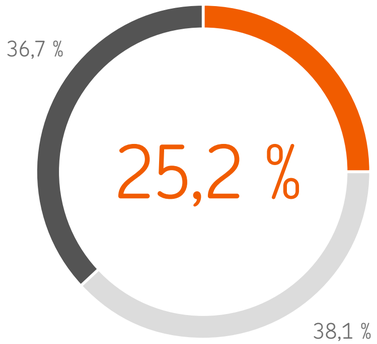
Suuryritystutkimus kysyi edellisen vuoden tapaan näkemyksiä myös hallituksen maahanmuuttopolitiikasta. Uutena kysymyksenä kysyttiin nyt, mikä on maahanmuuton rooli Suomen BKT:n kasvussa. Tulos on selkeä: 85 prosenttia vastaajista on jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että maahanmuuton lisääminen olisi keskeistä Suomen BKT:n kasvun kannalta. Samalla ainoastaan noin kolmasosa on sitä mieltä, että nykyhallituksen maahanmuuttopolitiikka ei vaikeuta yrityksen tarvitsemien työntekijöiden rekrytointia ulkomailta.

Maahanmuutto on erittäin tärkeää Suomen BKT-kasvulle

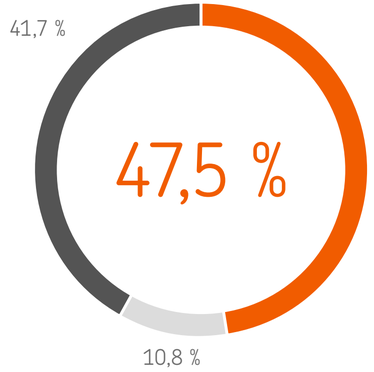
Maahanmuuton lisääminen olisi keskeistä Suomen BKT:n kasvun kannalta.



Nykyisen hallituksen maahanmuuttopolitiikka vaikeuttaa huomattavasti yrityksemme tarvitsemien työntekijöiden rekrytointia ulkomailta.



Yrityksessämme on runsaasti työtehtäviä, joissa työntekijän ei tarvitse osata suomen kieltä.



Samaa mieltä | Ei samaa eikä eri mieltä | Eri mieltä

”

Suomi tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa menestyäkseen hyvinvointivaltiona, ja yritykset tarvitsevat osaajia pärjätäkseen globaalissa kilpailussa. Työperäisen maahanmuuton digitaalisella palvelupolulla olisi toteutuessaan merkittävä positiivinen vaikutus osaajahoukutteluun.

Ilkka Paananen
Perustaja ja toimitusjohtaja, Supercell

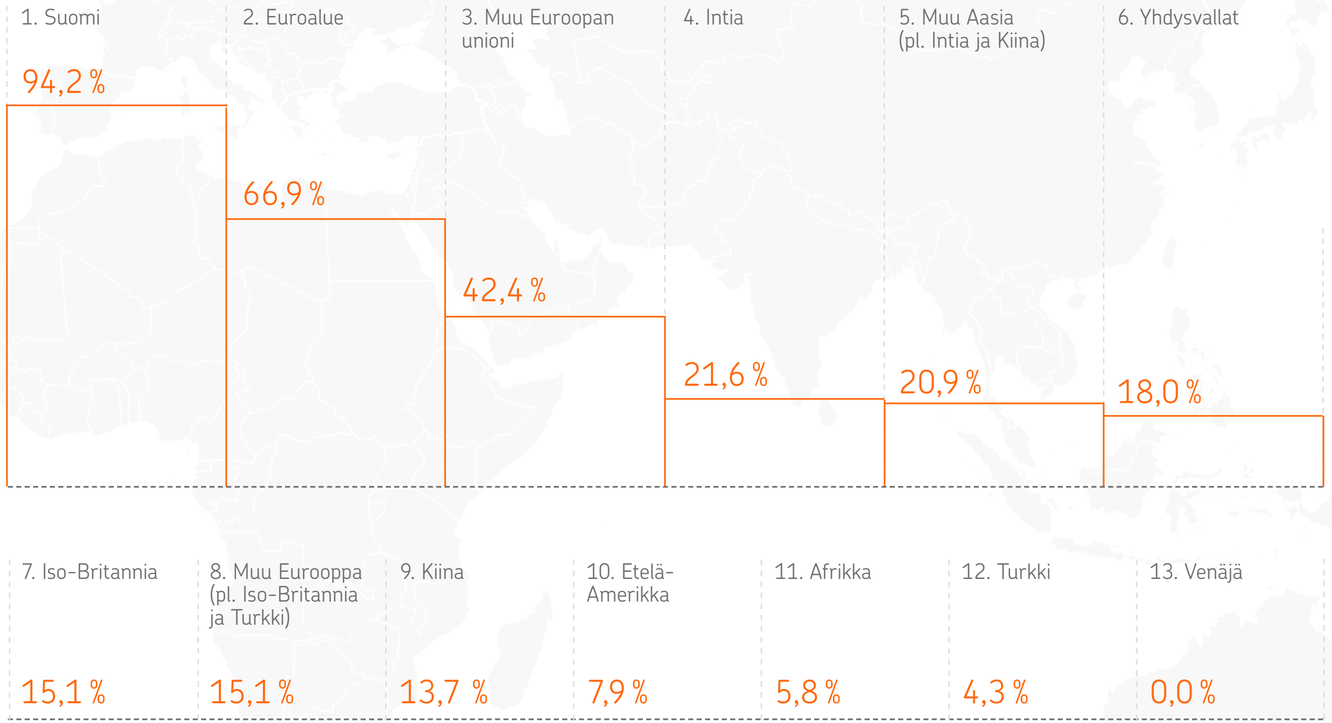
Vaikuttaakin siltä, että suuryritykset ovat enemmän kuin valmiita sekä lisäämään maahanmuuttoa yleisesti että rekrytoimaan työntekijöitä ulkomailta. Näkemystä tukee se, että nyt jo lähes 50 prosenttia suuryrityksistä toteaa, että niillä olisi tarjolla runsaasti työtehtäviä, joissa ei tarvitse osata suomen kieltä.

Peräti 94 prosenttia suuryrityksistä aikoo rekrytoida uusia työntekijöitä Suomesta, mikä tekee kotimaasta selvästi tärkeimmän rekrytointialueen. Suuryritykset aikovat rekrytoida tulevaisuudessa työntekijöitä myös erityisesti EU:n alueelta. Rekrytointimaissa ja -alueissa korostuvat lisäksi Intia, muut Aasian maat kuin Kiina tai Intia sekä Yhdysvallat. Venäjä on edelleen täysin suljettu pois rekrytointialueiden joukosta.

Teollisuusalalla toimivista suuryrityksistä jopa 75 prosenttia aikoo rekrytoida työntekijöitä euroalueelta, ja ne suuntaavat rekrytointejaan keskimääräistä useammin myös Yhdysvaltoihin (38 prosenttia) ja Intiaan (34 prosenttia). Kaupan alan yritykssissä rekrytointisuunnitelmat keskittyvät selvästi Suomeen (100 prosenttia), mutta hieman yli puolet (52 prosenttia) aikoo palkata myös euroalueelta. Lisäksi miltei joka neljäs (24 prosenttia) kaupan alan suuryritys suunnittelee rekrytointeja Intian ja Kiinan ulkopuolisesta Aasiasta. Teknologiapalvelualoilla rekrytoinnit suuntautuvat Suomen (81 prosenttia) ja EU-alueen (81 prosenttia) lisäksi erityisesti Intiaan (56 prosenttia) ja Yhdysvaltoihin (44 prosenttia). Sen sijaan muut palvelualat, kuten rahoitus- ja vakuutussektori, rekrytoivat erittäin Suomi-painotteisesti, ja vain harva suunnittelee palkkaavansa työntekijöitä Euroopan ulkopuolelta.

Rekrytointi painottuu Suomeen ja Eurooppaan

Aikooko yrityksenne rekrytoida lähivuosina uusia työntekijöitä (perustason työntekijöitä ja/tai erityisosaajia) seuraavista maista tai seuraavilta alueilta?





Kasvu ja kansainvälisyys

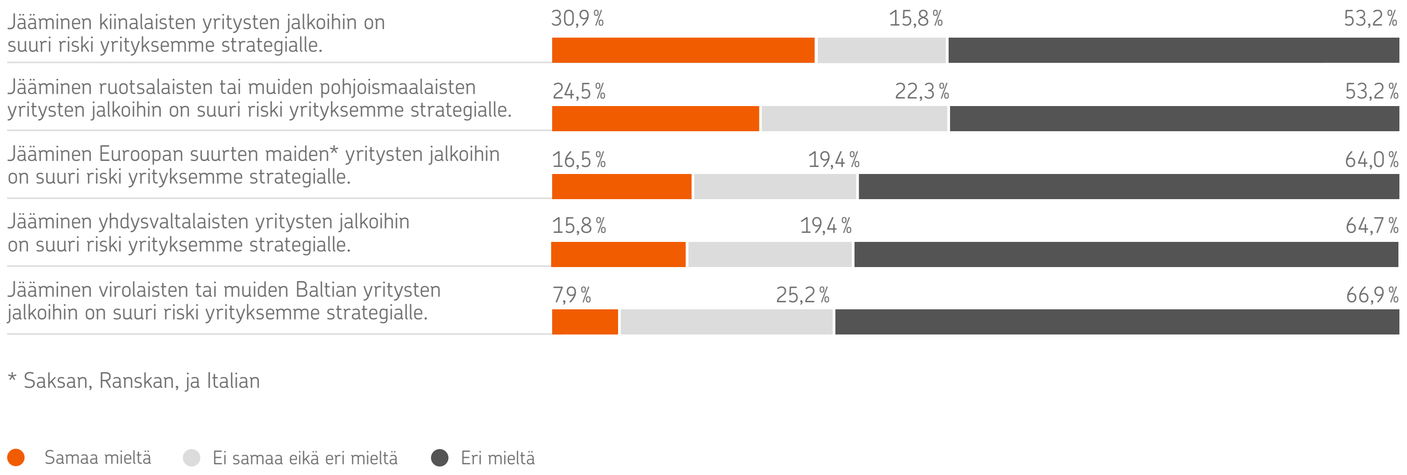
Globaalissa kilpailussa valtiolta ei kaivata isompia yritystukia vaan sujuvampaa sääntelyä

Tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa ei kysytty geopolitiikasta vain kysymisen vuoksi, vaan kysymyksissä oli tiiviisti mukana kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulma. Tilannekuvan saamiseksi kysyttiin ensin, näkevätkö suomalaiset suuryritykset riskinä ulkomaisten yritysten jalkoihin jäämisen. Selvästi yleisimmin riskiksi suuryritykset näkevät edelleen kiinalaiset yritykset. Kuten vuotta aiemmin, noin kolmasosa pitää kiinalaisten yritysten jalkoihin jäämistä suurena riskinä yrityksen strategialle. Toiseksi yleisimmin riskiksi nähdään – hieman yllättäenkin – ruotsalaiset ja muut pohjoismaalaiset yritykset, joiden jalkoihin jäämistä pitää suurena riskinä noin neljäsosa.

Selvästi harvempi pitää riskinä Euroopan suurten maiden, kuten Saksan, Ranskan tai Italian (17 prosenttia) sekä yhdysvaltalaisten (16 prosenttia) yritysten jalkoihin jäämistä. Kaikkein pienimpänä

Uhkaavimmat kilpailijat tulevat Kiinasta ja Pohjoismaista

Oletko samaa vai eri mieltä seuraavien väittämien kanssa?



* Saksan, Ranskan, ja Italian



”

Deglobalisaatio ja geopoliittiset riskit ohjaavat teollisuutta rakentamaan vahvempia, paikallisia toimitusketjuja, mikä korostaa innovaatioiden ja resilienssin tarvetta. Meidän on varmistettava, että suomalainen osaaminen säilyttää kilpailukykynsä tässä muuttuvassa globaalissa kentässä.

Sami Takaluoma
Toimitusjohtaja, Metso

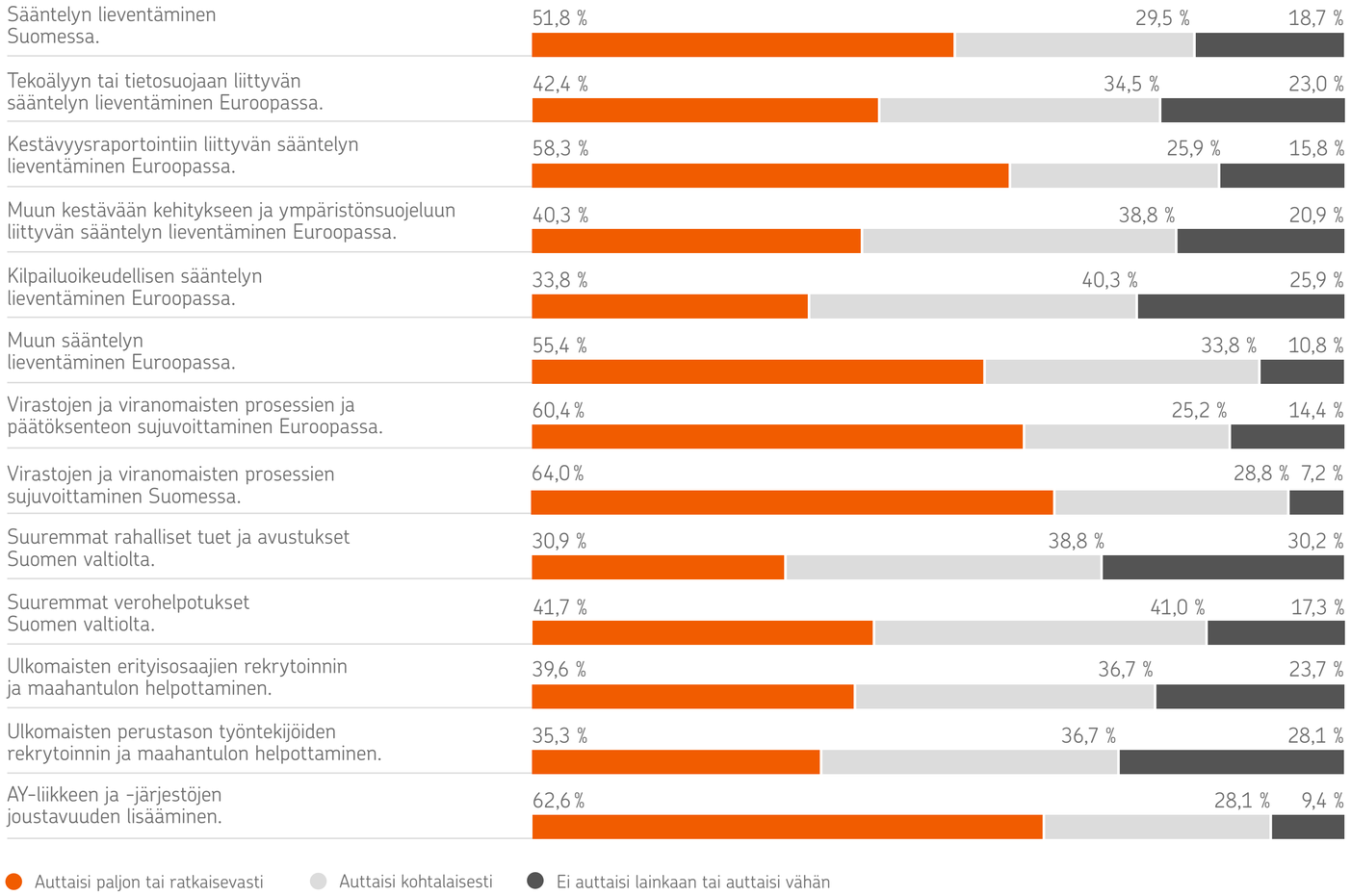
kilpailuriskinä pidetään Viron ja muiden Baltian maiden yrityksiä: vain 8 prosenttia kokee näiden jalkoihin jäämisen riskiksi. Tässä kohdin voi kysyä, luottavatko suomalaiset suuryritykset jopa liiaksi omaan strategiaansa ja kilpailukykyynsä. Tämä on huomionarvoista erityisesti siksi, että Baltiasta on lähtöisin monia suuryrityksiksi kasvaneita yksisarvisia, kuten Microsoftin myöhemmin ostama Skype, kyytipalvelu Bolt, finanssipalveluyritys Transferwise ja second hand -alusta Vinted.

Suuryrityksiltä kysyttiin edellisvuoden tapaan myös tekijöistä, jotka auttaisivat varmistamaan, että yritys ei jäisi erityisesti kiinalaisten tai yhdysvaltalaisten yritysten jalkoihin. Kysymyksessä listatut tekijät koskivat pääasiassa valtion ja ympäröivän yhteiskunnan yrityksille tarjoamia apukeinoja.

Erityisen kiinnostava tuloksissa on viimeiselle sijalle jäänyt keino: ”suuremmat rahalliset tuet ja avustukset Suomen valtiolta”. Vain alle kolmannes vastaajista näkee, että valtion suuremmat rahalliset tuet auttaisivat merkittävästi niiden kilpailukykyä. Tämä haastaa yhteiskunnallisessa keskustelussa vallitsevaa käsitystä, että suuryritykset vaativat jatkuvasti lisää suoraa tukea valtiolta. Samoin suurempia verohelpotuksia kaipaa selvästi alle puolet.

Virastojen prosessien sujuvoittaminen olisi tärkein apu kansainväliselle kilpailukyvylle

Missä määrin seuraavat tekijät auttaisivat yritystänne varmistamaan, ettei se jää kiinalaisten tai yhdysvaltalaisten yritysten ”jalkoihin”?



Mitä apukeinoja suuryritykset sitten kaipaavat valtiolta ja yhteiskunnalta? Kuten edellisenäkin vuonna, listan kärkeen nousi ”virastojen ja viranomaisten prosessien sujuvoittaminen Suomessa”. 64 prosenttia vastaajista näkisi tämän ”auttavan paljon” tai ”ratkaisevasti” kilpailukyvyn varmistamisessa (ks. myös tämän raportin ”Kasvun ilmapiiri” -osassa esitetyt tulokset virastojen prosesseista). Lähes yhtä tärkeäksi apukeinoksi (63 prosenttia) suuryritykset näkevät ammattiyhdistysliikkeen joustavuuden lisäämisen eli käytännössä työmarkkinan joustavoittamisen.

Seuraavana listalla tulevat sääntelyn vähentämiseen liittyvät apukeinot. Suuryritykset kiinnittävät huomiota ensisijaisesti EU-tasoiseen sääntelyyn. Kestävyysraportointiin liittyvän sääntelyn lieventämisen koettaisiin auttavan eniten. Tämän arvioi auttavan lähes 60 prosenttia vastaajista. On hyvä huomata, että on kyse nimenomaan raportointivelvoitteista. Selvästi harvalukuisempi joukko vastaajista, noin 40 prosenttia, näkisi itse kestävään kehitykseen ja ympäristönsuojeluun liittyvän sääntelyn lieventämisen auttavan kilpailukykyä.

Muiksi sääntelyyn liittyviksi apukeinoiksi suuryritykset näkevät tekoälyyn ja tietosuojaan liittyvän sääntelyn lieventämisen (42 prosenttia) sekä kilpailuoikeudellisen sääntelyn lieventämisen (34 prosenttia) Euroopassa. Lukema on yllättävän alhainen, sillä suomalaisillakin suuryrityksillä on ajoittain ollut haasteita suunnitella fuusioita ja yritysostoja EU:n kilpailuviranomaisten tiukan asenteen takia. Tästä esimerkkejä ovat muun muassa Konecranes ja Cargotec tai Nokia ja Ericsson.

Myös ulkomaisten työntekijöiden rekrytoinnin ja maahantulon helpottamisen nähdään olevan edelleen merkittävä apukeino kilpailukyvylle. Vaikka tämä on listalla alempana kuin monet muut edellä mainitut keinot, silti noin 40 prosenttia suuryrityksistä katsoo, että ulkomaisten erityisosaajien (40 prosenttia) sekä perustason työntekijöiden (35 prosenttia) maahantulon helpottaminen auttaisi paljon tai ratkaisevasti niiden kilpailukykyä – ja jopa 70–80 prosenttia katsoo näiden keinojen auttavan ainakin kohtalaisesti.

Yli

70 %

suuryrityksistä katsoo,
että ulkomaisten työntekijöiden
maahantulon helpottaminen auttaisi
niiden kilpailukykyä

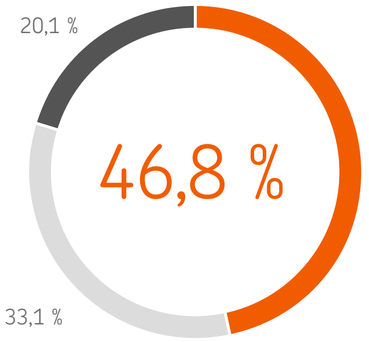
Geopolitiikan saralta tämänvuotisessa Suuryritystutkimuksessa kysyttiin myös Yhdysvaltojen presidentin **Donald Trumpin** hallinnon ja Nato-jäsenyyden vaikutuksista.

Lähes puolet (47 prosenttia) suuryrityksistä katsoo Trumpin hallinnon vaikeuttaneen liiketoimintaansa. Noin 14 prosenttia katsoo, että hallinto on luonut yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia. Tämä on ymmärrettävää, kun ottaa huomioon lisätulleista ja heikosta dollarista kärsivien suomalaisten vientiyritysten liiketoiminnan luonteen. Toisaalta liiketoimintamahdollisuuksia näkevien yritysten alhainen määrä herättää kysymyksen, onko kaikki kivet tältä osin käännetty.

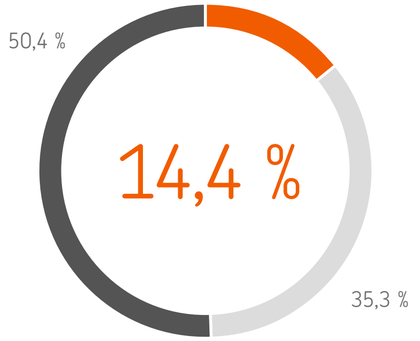
Toisaalta lähes puolet (48 prosenttia) katsoo Suomen Nato-jäsenyyden avanneen uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tässä on nähty merkittävää positiivista kehitystä sen jälkeen, kun Suomi liittyi Natoon vuonna 2023. Tuolloin alle kolmannes (32 prosenttia) vastaajista näki Naton avanneen uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Trumpin hallinto hankaloittaa liiketoimintaa, mutta luo myös mahdollisuuksia

Trumpin hallinto on vaikeuttanut liiketoimintaamme.



Trumpin hallinto on luonut meille liiketoimintamahdollisuuksia.



Samaa mieltä | Ei samaa eikä eri mieltä | Eri mieltä

Tämänvuotisessa tutkimuksessa kysyttiin ensi kertaa, ovatko suuryritykset jo alkaneet kartoittaa erilaisia liiketoimintamahdollisuuksia Ukrainassa ja Venäjällä sodan loppumisen varalta.

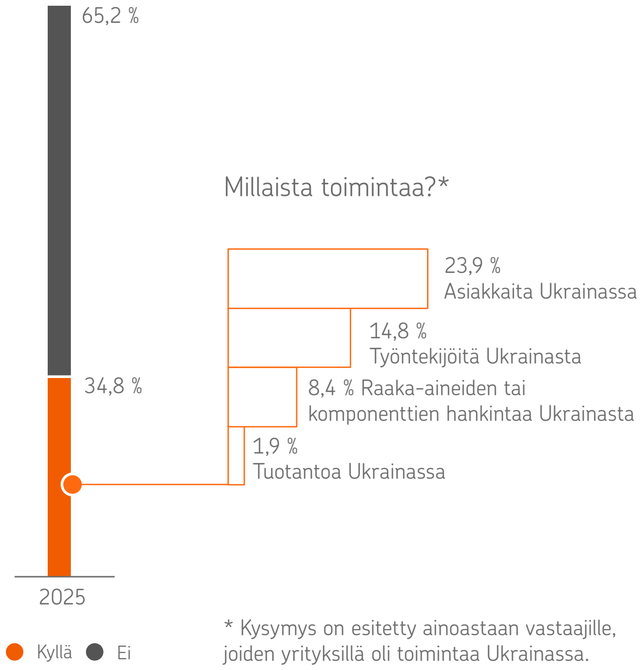
Taustakysymyksellä selvitettiin, oliko yrityksillä toimintaa Ukrainassa ja Venäjällä ennen sotaa. Ei ole yllättävää, että lähes puolella (46 prosenttia) oli Venäjällä toimintaa, mutta Ukrainan korkea osuus on yllättävämpi. Jopa 35 prosenttia vastaajista kertoo toimineensa jollain tavalla Ukrainassa ennen sotaa, pääasiassa asiakasrajapinnassa (24 prosenttia) tai työntekijöiden rekrytoinnissa (15 prosenttia).

Liiketoimintamahdollisuuksien osalta noin kolmasosa (32 prosenttia) vastaajista sanoo kartoittaneensa asiakas- ja markkinamahdollisuuksia Ukrainassa sodan päättymisen varalta. Muita mahdollisuuksia kartoittaneita on vähemmän: noin neljäsosa (23 prosenttia) kertoo kartoittaneensa mahdollisuuksia rekrytoida työntekijöitä Ukrainasta, noin viidesosa (18 prosenttia) mahdollisuuksia hankkia raaka-aineita tai komponentteja ja noin joka yhdeksäs (12 prosenttia) mahdollisuuksia sijoittaa tuotantoa Ukrainaan.

Venäjään liittyviä mahdollisuuksia ei sen sijaan kerro kartoittaneensa edes joka kymmenes. On toki mahdollista, että kartoitusta on tehty, mutta sitä ei haluta tuoda esiin tässä. Joka tapauksessa voitaneen varmuudella sanoa, että Venäjän mahdollisuuksia kartoittaneita yrityksiä on vähemmän kuin Ukrainan.

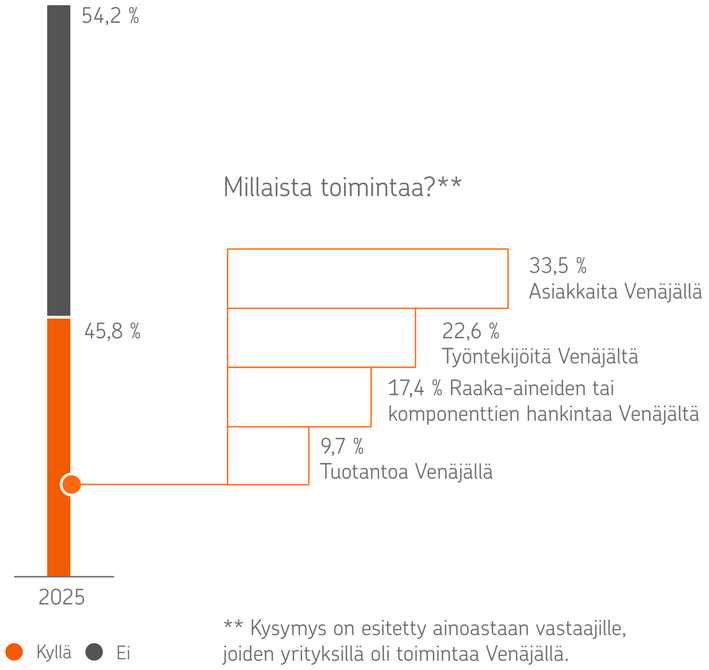
Yli kolmanneksella suuryrityksistä oli toimintaa Ukrainassa ja lähes puolella myös Venäjällä ennen hyökkäyssodan alkua

Ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan vuonna 2022, oliko yrityksellänne toimintaa Ukrainassa?



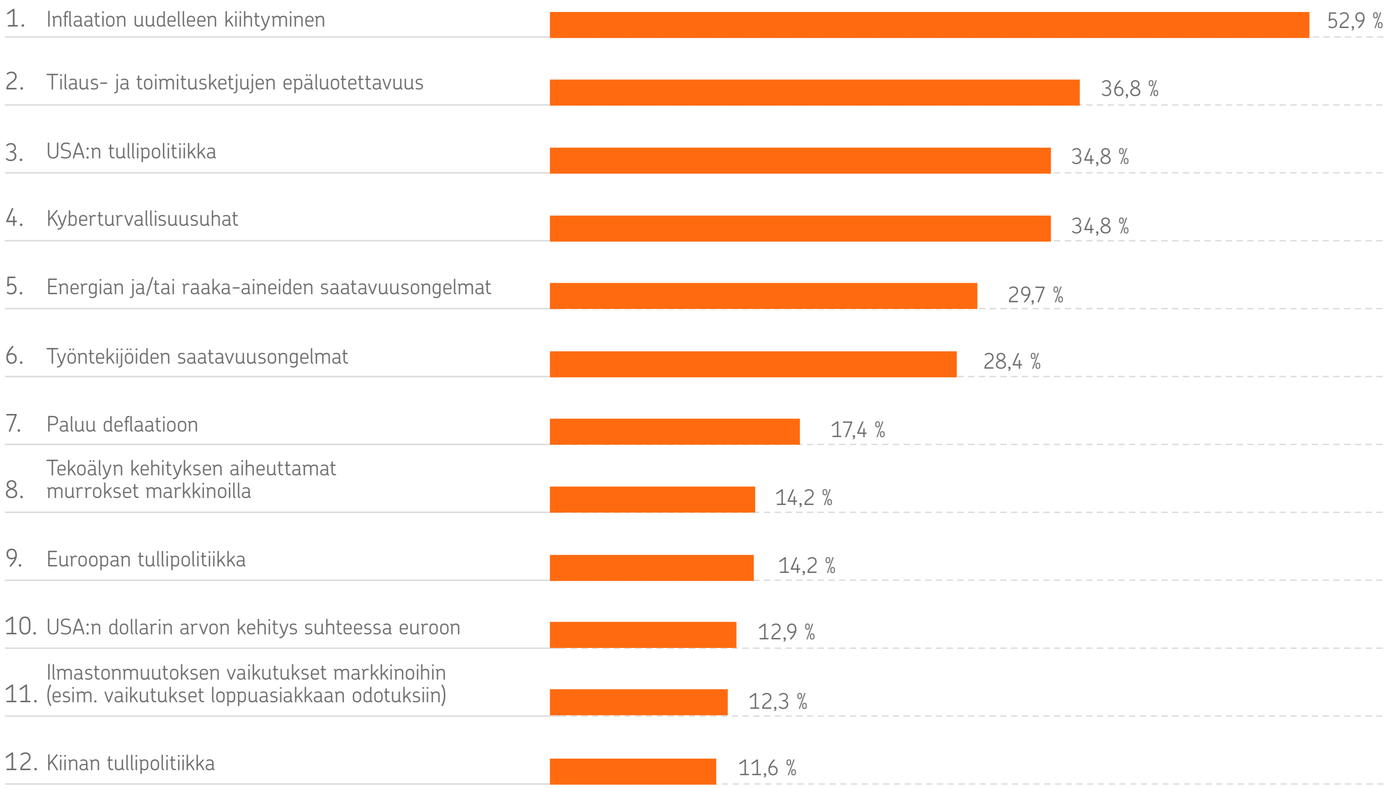
* Kysymys on esitetty ainoastaan vastaajille, joiden yrityksillä oli toimintaa Ukrainassa.

Ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan vuonna 2022, oliko yrityksellänne toimintaa Venäjällä?



** Kysymys on esitetty ainoastaan vastaajille, joiden yrityksillä oli toimintaa Venäjällä.

Inflaation kiihtyminen on yhä suuryritysten ykkösriski



%-osuus: Kuinka usein tekijä valitaan kolmen eniten haavoittuvuuksia tai riskejä luovan joukkoon

Suuryritystutkimuksessa pyydettiin tänäkin vuonna vastaajia tunnistamaan oman liiketoimintansa suurimmat haavoittuvuudet. Johtajille esiteltiin kaksitoista ajankohtaista riskitekijää, joista heidän tuli valita kolme, jotka muodostavat eniten haavoittuvuuksia tai riskejä heidän yritykselleen. Kyse oli makrotaloudellisista, geopoliittisista, toimitusketjuihin ja operatiivisiin toimintoihin ja työvoimaan liittyvistä sekä teknologiaan ja ympäristöön perustuvista haavoittuvuus- ja riskitekijöistä.

Inflaation uudelleen kiihtyminen on edelleen suuryritysten suurin huolenaihe, ja sen valitsi kolmen merkittävimmän riskin joukkoon 53 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi merkittävimmiksi riskeiksi nousevat tilaus- ja toimitusketjujen epäluotettavuus (37 prosenttia), USA:n tullipolitiikka (35 prosenttia) ja kyberturvallisuusuhat (35 prosenttia). Listan alapäähän sijoittuvat joukko yksittäisiä makrotaloudellisia, geopoliittisia ja ympäristöperusteisia tekijöitä: USA:n dollarin arvon kehitys suhteessa euroon (13 prosenttia), ilmastonmuutoksen markkinavaikutukset (12 prosenttia) sekä Euroopan (14 prosenttia) ja Kiinan (12 prosenttia) tullipolitiikka.



Vastuullisuus



Raportointitaakka vie yhä resursseja vastuullisuustoimenpiteistä

EU on parhaillaan lieventämässä vastuullisuusraportointiin liittyviä vaatimuksia niin sanotun Omnibus-paketin myötä. Jatkossa esimerkiksi kestävyysraportointidirektiiviä (engl. Corporate Sustainability Reporting Directive eli CSRD) sovelletaan lähinnä suurimpiin yrityksiin, joilla on vähintään 1 000 työntekijää ja 450 miljoonan euron liikevaihto. Siten noin puolet Suomen 250 suurimmasta yrityksestä saattaa välttyä tiukemmilta kestävyysraportointivaatimuksilta. Myös suurempiin suuryrityksiin kohdistuvia raportointivaatimuksia aiotaan lieventää yksinkertaistamalla kestävyysraportointistandardeja (engl. European Sustainability Reporting Standards eli ESRS) ja vähentämällä niiden edellyttämiä datapisteitä.

Raportointivaatimusten lievenemisestä huolimatta noin puolet (46 prosenttia) vastanneista yrityksistä kokee edelleen raportoinnin vievän niin paljon resursseja, että se vähentää panostuksia varsinaisiin vastuullisuustoimenpiteisiin. Itse asiassa tämä osuus on vain kasvanut edellisvuodesta (36 prosenttia) huolimatta siitä, että EU:n raportointisääntelyn lieventämisestä on uutisoitu laajasti mediassa. Tämä osoittaa, että suuryritykset eivät luota siihen, että Omnibus-paketti merkittävästi keventäisi niihin kohdistuvia vaatimuksia. Samaa varauksellista suhtautumista heijastaa myös se, että enää puolet (46 prosenttia) arvioi, että uudet raportointivaatimukset ovat tukeneet yrityksen toiminnan kehittämistä vastuullisempaan suuntaan. Edellisvuonna näin ajatelleiden yritysten osuus oli yli kymmenen prosenttiyksikköä korkeampi (58 prosenttia).

Voimistuvan sääntelyaallon vaikutukset näkyvät selvästi alihankintaketjuihin kohdistuvana muutospaineena. Vastuullisuusvelvoitteiden kiristyessä 40 prosenttia suuryrityksistä ennakoi joutuvansa vaihtamaan alihankkijoita tai toimittajia lähitulevaisuudessa. Osuus on pysynyt korkealla jo useita vuosia.

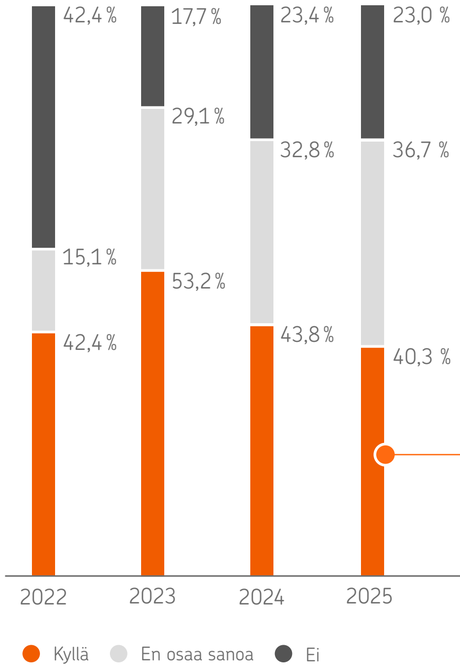
Muutostarve kohdistuu erityisesti palveluostoihin: 61 prosenttia alihankkijavaihdoksia ennakoivista arvioi tarpeelliseksi korvata nykyisiä alihankkijoita juuri palveluostoissa. Toimialoista paine on selvästi suurin yrityspalveluissa (alihankkijavaihdoksia ennakoivien osuus 64 prosenttia) ja teollisuudessa (49 prosenttia), kun taas rahoitus- ja vakuutusalalla vaihdostarpeet ovat huomattavasti vähäisempiä (11 prosenttia).

Kysyimme tänä vuonna ensimmäistä kertaa alihankkijavaihdoksia ennakoivilta yrityksiltä myös, millaisiin toimittajiin vastuullisuusvelvoitteiden kiristymisestä aiheutuva vaihdospaine todennäköisimmin kohdistuu. Tulosten perusteella nykyisiin alihankintaketjuihin kuuluvat suomalaiset pk-yritykset muodostavat yleisimmän vaihtokohteen. Puolet (50 prosenttia) vaihdoksia ennakoivista suuryrityksistä arvioi, että vaihdokset kohdistuvat ensisijaisesti suomalaisiin pk-yrityksiin. Tämä osoittaa, että vaikka EU:n raportointivaatimukset eivät suoraan kohdistu pk-yrityksiin, ne voivat välillisesti olla raportointivaatimusten suurimpia kärsijöitä.

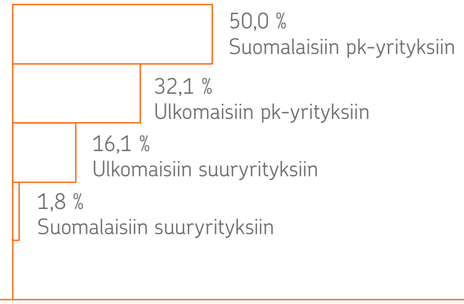
Seuraavaksi yleisimmin muutospaine kohdistuu ulkomaisiin pk-yrityksiin (32 prosenttia). Suuryritystoimittajat ovat sen sijaan selvästi harvemmin ensisijaisesti vaihtouhan alla (ulkomaiset suuryritykset 16 prosenttia, kotimaiset 2 prosenttia).

Paine kohdistuu suomalaisiin pk-yrityksiin

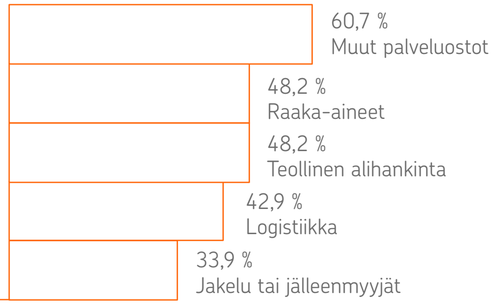
Tullaanko yrityksenne alihankkijoita tai toimittajia vaihtamaan vastuullisuusvelvoitteiden myötä lähitulevaisuudessa?



Minkälaisiin yrityksiin alihankkijavaihdokset pääasiassa kohdistuvat?*



Millä osa-alueilla alihankkijoita tai toimittajia joudutaan vaihtamaan?*



* Kysymys on esitetty ainoastaan vastaajille, joiden yritykset ennakoivat joutuvansa vaihtamaan alihankkijoita tai toimittajia vastuullisuusvelvoitteiden myötä.

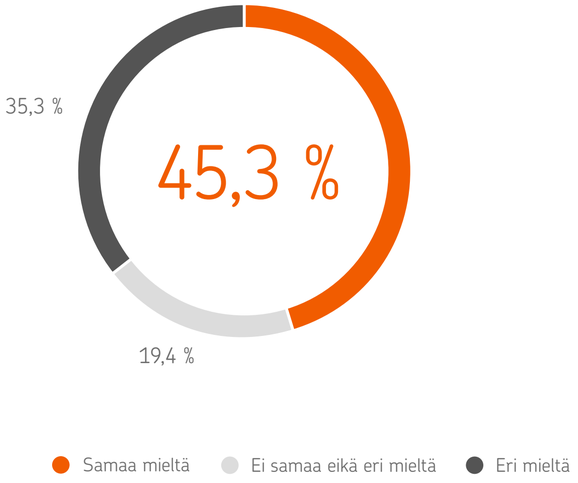


Teollisuusyritykset poikkeavat selvästi tästä yleisestä kuvasta. Teollisuudessa ensisijaisina vaihtokohteina ovat useimmiten ulkomaiset pk-yritykset (61 prosenttia), kun suomalaiset pk-yritykset nousevat ensisijaiseksi vaihtokohteeksi vain noin neljännekselle toimijoista (26 prosenttia). Teollisuuden globaaleissa arvoketjuissa ensisijainen muutospaine suuntautuu siis rajat ylittäviin toimittajiin.

Vaikka vastuullisuussääntelyn kiristyminen lisää painetta muuttaa ja uudistaa yritysten omia prosesseja, tuloksissa näkyy myös kilpailuetuja luova kehityskulku. Lähes puolet suuryrityksistä (45 prosenttia) arvioi, että Trumpin hallinnon kriittinen linja vastuullisuuskysymyksiin vahvistaa eurooppalaisten yritysten asemaa vihreän ja puhtaan siirtymän markkinoilla. Trumpin hallinnon kriittinen suhtautuminen vastuullisuussääntelyyn voi lyhyellä aikavälillä keventää yhdysvaltalaisyritysten raportointitaakkaa, mutta samalla se kasvattaa riskiä jäädä jälkeen markkinoilla, joilla vastuullisuus on nopeasti nousemassa kilpailun peruskriteeriksi. Vastuullisuuteen sitoutunut EU-viitekehys voi tarjota suomalaisille yrityksille strategista etumatkaa globaalissa kilpailussa, jos vastuullisuusvaatimusten erot alueellisten markkinoiden välillä kasvavat, ja EU:ssa toimivat yritykset ottavat käyttöön korkeamman vaatimustason aiemmin kuin kansainväliset kilpailijat.

Yhdysvaltojen vastuullisuuskritiikki korostaa Euroopan etumatkaa

Trumpin hallinnon negatiivinen asenne vastuullisuusasioita kohtaan vahvistaa eurooppalaisten yritysten kilpailuetua vastuullisuusasioissa (esim. vihreä/puhdas siirtymä).



OP POHJOLA

Tutkimuksen toteutus

OP Pohjola

Nordic Institute of Business & Society NIBS

Visuaalinen suunnittelu
ja graafinen toteutus

Duran Creative

Valokuvat

Veikko Kähkönen Studio